

CZECHOSLOVAK MONTHLY

REGISTERED BY AUSTRALIA POST — PUBLICATION NO. VBH 7732

PanORAMA

MĚSÍČNÍ REVUE

ISSN 0818 — 9129

ČERVENEC 1987 \$1.90

7

TO BYL ZASE MĚSÍC ČERVEN

1. 6. - Australské víno chutné, od Černobylu ale v Evropě chutné ještě víc: růst exportu... Libanonský min. předseda zavražděn bombou pod sedadlem vrtulníku: taková to kdysi byla klidná země...
2. 6. - Jeden z nejdražších soudních případů v australské historii končí fiaskem: manželům Chamberlainovým, stíhaným v souvislosti se záhadnou smrtí jejich dcery u Ayers Rock, největšího kamene na světě, dán pardon...
3. 6. - Queenslandský premiér Sir Joh se vzdává kandidatury na funkci min. předsedy Austrálie a rozhoduje se podpořit liberály, s nimiž neskrývaně opovrhuje... Členka francouzské tajné služby D. Prieur, odsouzená za útok na loď Greenpeace k vyhnání v tiichomořském ráji na ostrůvku Hac, je v jiném stavu: holt vyhnání a vyhnání...
4. 6. - Siamská dvojčata, narozená v Sydney, není možno rozdělit: dík honorářům za televizní reportáže mají ale postaráno... J. Hunt, vůdce klubu miliardářských synků, odsouzen v Los Angeles na doživotí za vraždu...
5. 6. - USA znovu varují Nový Zéland pro jeho "antinukleární" politiku, sabotující vojenské spojenecké svazky...
6. 6. - Blechy a vši, radujte se: do konce roku bude v Austrálii zakázáno používat DDT... Vojenským převratem sesazený min. předseda Fidži buší na vrata královského paláce v Londýně: marně...
7. 6. - Sexuální vrah tří chlapců říká australskému soudu, že spáchá sebevraždu, aby v jiném životě mohl začít nanovo: co tím ale myslí...
8. 6. - Melbourne Herald dostává sérii "spontánních" čtenářských dopisů, chválicích vládu až do nebes: odesílatelé přiznávají, že podepsali něco, co nepsalí a aniž to pořádně četli... Japonské letadlo se prý nad Aljaškou setkalo s UFO: žádné rozpory ve svědectví posádky, žádné drogy, žádný alkohol...
9. 6. - Americký expert v Melbourne dokazuje, že neexistuje "bezpečný" volný sex: ochranou před AIDS jen úplná pohlavní abstinence nebo manželství v nejkonzervativnějším pojetí... Papež při návštěvě Polska prohlašuje za blahoslavenou 17letou dívku, za války brutálně zavražděnou sovětským vojákem...
10. 6. - Nejtěžší předvolební projekt liberální strany: slib daňových úlev za více než 7 miliard dolarů... Tisíce vých. Němců demonstrují za větší svobodu při rockovém koncertu hned za zdí v Záp. Berlíně...
11. 6. - Dívka, hrající lední hokej v Canbeře, bojuje za právo hrát spolu s chlapci v nejvyšší soutěži: nakonec se výjimka povoluje... Manželka pana Le Pen, ultrapravicového uchazeče o francouzský prezidentský úřad, se objevuje vyslečena na 9 snímcích francouzské mutace časopisu Playboy...
12. 6. - Devět členů rivalských motocyklových gangů uznáno vinných z vraždy: dozvuky masakru na Father's Day před třemi roky... Železná lady poťetí ministerskou předsedkyní Velké Británie: "hanba mužům" tady neplatí...
13. 6. - Někdejší vtíp se začíná brát vážně: předběžná jednání o tom, že z Queenslandu by mohly být vypouštěny americké satelity s levnými sovětskými raketami... Papež končí návštěvu Polska, poznamenanou pouličními boji Solidarity s policií, neshodami s polskou vládou i některými představiteli církve...

14. 6. - Bývalý král melbournského světa nevěstinců, který sám spotřebovuje týdně heroin za \$ 10,000, hovoří o korumpování policie sexem zdarma... Herečka Brigitte Bardot, 52, rozprodává osobní majetek: údajně si ponechá jen 2 prsteny, několik svetrů a pár džinsů...

15. 6. - Austral. odborová organizace nábytkářů přichází s požadavkem 28hodinového prac. týdne pro své členy, týdenního platu \$ 2000 a třídního víkendů... Po kampani s odhalenými řadry pornohvězda Ilona Staller triumfálně získává poslanecký mandát italského parlamentu: závidíte Pelikánovi, a právem...

16. 6. - Označovat stoupence "alternativního životního stylu" v Austrálii za hippies - vyplývá z průzkumu - je pitomost: průměrný věk 37 let, 40 procent s vysokoškolským vzděláním, pětina v dobře placené manažerské pozici...

17. 6. - Západoněmecká válečná loď, sledující manévry Varšavského paktu, prý náhodou zasažena palbou polské lodě: náhoda zvláštní, když zasažena pětkrát po sobě...

18. 6. - Žena, jejíž nevolnost v sydneyjské nemocnici označena za žaludečního původu, vzápětí porodila na toaletě, aniž tušila, že je těhotná: příspěvek do předvolební debaty o zdravotnictví... B. Goetz, který v newyorském podchodu zahájil palbu na mladistvé členy černošského gangu, žádající peníze, po 2,5 letech osvobozen porotou: člověk má právo se bránit, zatím aspoň v Americe...

19. 6. - Německý přistěhovalec, vraždící vyslečené turisty jako divou zvěř, rozstřelen australskou policií: bohudík se nedostal k soudu...

20. 6. - Do konce století 1 milion Australanů zemře na následky kouření... Sov. městu Ustinovsk, pojmenovaném po býv. min. obrany, vrácen historický název Ijevsk: kdy dojde na Leningrad...?

21. 6. - Ředitel dětského fondu OSN v Belgii zatčen pro pohlavní zneužívání dětí...

22. 6. - Australské odbory hrozí bojkotem jugoslávskému velvyslanectví v Canbeře po odsouzení austral. občana na jugoslávského původu v Bělehradě na 6 let vězení... Časopis Ogoněk oznamuje, že za pouhých 5 let při explozích sovětských barevných televizorů zahynulo 927 /!!!!/ osob, dalších 512 zraněno, celkem způsobeno 18,400 požárů: to tedy fakt, vot technika...

23. 6. - V Austrálii od roku 1979 ukradeno 700,000 aut: ročně to čeká jeden z každých šedesáti registrovaných vozů... SSSR chce vyvážet do USA auta Moskvič: chtít se může leccos, jistěže...

24. 6. - K. austral. volbám se registrovalo 10,433,734 voličů, o 567,468 víc než minule...

25. 6. - Ve státě Victoria ročně vydáno 100,000 licencí pro odstřel kachen...

26. 6. - Průměrný týdenní nájem za dvoupokojový byt v Sydney \$124... Papež přijímá rakouského prezidenta K. Waldheima: nepříznivá reakce Izraele...

27. 6. - V USA obviněn z pokusu vraždy muž, trpící AIDS, který přesto několikrát daroval svou krev...

28. 6. - Ministerský předseda Hawke fyzicky napaden ve svém vlastním volebním obvodu...

29. 6. - Bezpečnostní technika, vyráběná v Adelaide, bude hlídat americká raketová tajemství...

30. 6. - Stupňující se bitky v jihokorejských ulicích: proti komu, s kým - a hlavně kam...

... a to zas bude měsíc červenec, určitě!

Jsou úkazy, nad nimiž někdy takříkajíc rozum zůstane stát: já jsem vám jednou takhle na hřebeni Nízkyh Tater potkal komínka. Představte si: snít a mlha, vidět sotva na pět metrů, ploužíte se od tyče k tyči - když jdete od Chopku na Dumbier, doprava to jakžtakž jde, nalevo je ale strašný dráček - a najednou proti vám komínk, se štětkou a lanem, v bílé čepici. A kouří si cigaretu.

Nezbývá než si loknout koreňovici, přihodí-li se vám

ÚVODNÍK který není úvodníkem

něco v tomhle směru. Koreňovici vzniká tak, že se kořen hořce usuší a pak naloží do čistého líhu: je z toho třešť, která by zabila voľa. Přidává se do borovičky či vodky tedy jen po kapkách: lidová kořalka nabude nahořklé zvláštní šmnc a pokud se někdy mýlně namážete, máte útěchu, že to děláte pro zdraví.

V Nízkyh Tatrách se hodně pije. Proto tam před časem zavedli částečnou prohibici: v krčmách a obchodech se alkohol nesmí prodávat někde do deseti hodin, někde do oběda. Těško taky nepít v končině tak divných úkazů, viz komínk a nejen to.

Potkáte tam dědu se sekerou přes rameno, v obličeji hroznou jizvu: odsoudili ho k smrti za poslední války a prostřelili mu hlavu zblízka ranou do týla. Probral se na hromadě mrtvol, odpalil, a když se vyléčil koreňovicou a čistým vzduchem, vzal sekeru a vrátil se pod Dumbier.

Potkáte tam známého motocyklového závodníka, který se dostal do maléru, o němž nechce mluvit za nic na světě: když se šťastím uklouzl soudy, sebral se a taky zmizel pod Dumbier; teď tam na terénním motocyklu skáče po skalách, na které dosud nikdo nikdy nevyšel.

Potkáte tam vousatého horského nosiče, který šlape a funí jako stroj, odpochynout si může jen na zvlášť připravených místech, protože jinak by tu strašnou váhu na záda už zpátky nehodil. A tenhle lesní muž podotkne mezi řečí, jen tak za šárkou: "Když byla světová výstava v Montrealu, vypsal literární soutěž a já tam dostal cenu za esej. No a pak mě zavřeli."

Potkáte tam - uprostřed rvačky na horské chatě - šedivého chlapíka, káisi univerzitního profesora, který se kamarádil s bratislavským advokátem, z něhož se za čas stal prezident; a až sražen na dno právě tím panem prezidentem, pořád říká - Gusto támhle, Gusto sem.

I ten komínk docela jistě hledá svůj klid tam v mlze na hřebeni, kde můžete řvát jakoukoli pravdu, ba dokonce musíte říkat pravdu, protože jinak se otevrou nebesa a blesk vás srazí někde do dolin. I ten komínk měl dole možná jistý problém; co nakonec víme o riziku šťourání se štětkou v různě mocných komínech.

Budiž toto tedy chválou Nízkyh Tater: hor dostatečně nízkých, aby nebyly jen pro kamzíky, ale dostatečně vysokých, aby byly pořád nad tím, co padlo do rovin.

A nad Helpou vám starý bača řekne, že se narodil v Chicagu, v Americe; na rozdíl od advokáta z Bratislavy má tedy šanci být nejen místní, ale i americký prezident. A ukáže přesně rukou: "To je tímhle směrem."

Volby - 11. 7.

NEZAPOMEŇTE: ÚČAST NA VOLBÁCH - JSTE-LI AUSTRALSKÝMI OBYČANY - JE POVINNÁ.

Z NEDÁVNÉ DOBY VÍME, JAK MNOHO MŮŽE ZÁLEŽET I NA JEDINÉM HLASU. MŮŽE TO BÝT PRAVĚ VÁS HLAS. JSTE SPOLUZODPOVĚDNÍ ZA TO, CO BUDE DÁL.

Z obsahu...

PANORÁMA č. 7, ročník II.

Červenec 1987

To byl zase měsíc červen.....	2
Úvodník, který není úvodníkem.....	3
J. Kovářiček: Mýty a pověry politiky.....	4
Buštegraf: Jak vytáhnout paty.....	6
J. Sýkora: Moje dobrá stránka.....	8
Přežijeme rok 2000? /V.N. Duben/.....	9
Nad prázdným blokem /zemřel W. Jockel/.....	9
P. Chudožilov: Silná slova.....	10
J. Hodač: Lavina.....	11
Aby slunce svítilo /J. Sýkora hovoří s Evou Líma- novou/.....	13
V. Donát: O vlajkách a věcech kolem.....	14
První Čech na Severním pólu.....	15
Rudé právo se zlobí, je na rozpacích a raduje se.....	16
J. Lion: Jednou přišel dopis z Vídně.....	17
P. Homolka: Ne tak jednoduše.....	18
O knihách nových a jiných.....	19
B. Hrabal: Proluky /ukázka/.....	20
Kultura.....	20
Na ABC FM.....	21
PŘEDPLATNÍ LÍSTEK.....	21
Sport.....	21
U nás v.....	23
Máte slovo.....	24

Autorem snímku na titulní straně je Pavel ŠINDELAR.

UKAŽTE PANORÁMU SVÝM PŘÁTELŮM, KTERÍ JI DOSUD NEZNÁJÍ - DALŠÍ ZLEPŠENÍ ČASOPISU ZÁVISÍ NA POČTU PŘEDPLATNÍKŮ! NAPIŠTE NÁM KRITICKÉ PŘIPOMÍNKY K OBSAHU A JAKÉKOLI SVÉ NÁVRHY A NÁPADY!

PŘEDPLATNÉ ZAPLACENO..?

Většina našich předplatitelů dostává Panorámu od června loňského roku - PŘESNĚ NYNÍ JE Tedy ČAS ZAPLATIT NOVÉ PŘEDPLATNÉ. Účty za výrobu musíme platit včas: prosíme tedy, neodkládejte zaslání těch několika dolarů.

CZECHOSLOVAK

Panoráma

A REVIEW FOR CZECHS AND SLOVAKS

ISSN 0818-9129

Registered Once.

35 Massey Street, Doncaster 3108
Victoria, Australia

Telephone: (03) 848 9802

Řídí redakční kruh Panorámy. Vydavatel Czechoslovak
Panorama. Redaktor Jiří Hodač. Tisk Newsprinters.

Poděpsané materiály vyjadřují názory autorů. Redakce nemá
námitky proti přetiskování původních materiálů Panorámy jinými
exilovými časopisy, bude-li připomenut pramen a autor,
pokud je uveden.

Předplatitelům se poskytuje sleva. Přesné informace o před-
platném v Austrálii i zámorí na odstřížku ve druhé polovině
časopisu.

PANORÁMA vychází každý měsíc.

Pokud nedohodnuto jinak předem, usdávka pro externí
materiály vždy 20. dne v měsíci.....

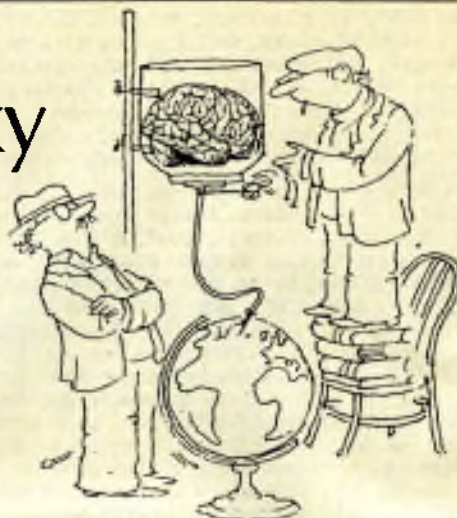
Jaroslav KOVÁŘÍČEK

Mýty a pověry politiky

Psát o politice není nikdy snadné, natož pak před volbami. V této oblasti neexistuje jeden jediný správný názor: kdyby totiž existoval, stačila by nám jedna "správná" politická strana, nepotřebovali bychom ani volby, ani demokracii. Názory občanů na společné jevy se přirozeně liší - a tak třeba zaměstnanec je potěšen zvýšením platu, které ovšem ztěžší způsobí stejnou radost zaměstnavateli. Nehodlám proto psát úvahu ryze předvolební. Chci se jen zaměřit na některé mýty a pověry, jak se mi jeví v současné politické diskusi.

V demokraticky uspořádané společnosti jsou volby vždy důležité, jsou vrcholným projevem demokratických práv. Aktem volby má občan možnost hájit své osobní zájmy. Aby však mohl volit účinně, musí znát co nejvíce o předmětech své volby. A zde tkví jeden z největších problémů. Máme dojem, že jsme obklopeni sdělovacími prostředky, přesto však informování jsme nedostatečně, někdy vysloveně zkresleně. Jako malý důkaz mnu uvést nedávno případ, kdy se vláda rozhodla utratit několik milionů dolarů daňových poplatníků, aby informovala občany o nemoci AIDS, a používala přitom běžné sdělovací prostředky, tedy televizi a tisk. To jen svědčilo o tom, že ani vláda nespolehlá na schopnost sdělovacích prostředků informovat. Jako zodpovědný občan se snažím být informován; čím více však sleduji televizi či tisk, tím zmatenější se mi jeví pravý stav věcí. Co jen jsem toho přečetl o australské zadluženosti a dodnes nevím, kdo komu dluží kolik za co. Zadluženost může být špatná i prospěšná, vypůjčit si na dům je přece rozumné; zasekat se ale do dluhů na nákup mercedesky, videa, jachty a na cestu kolem světa k tomu, může být finanční katastrofou. V obou případech se může jednat o stejný počet desítek tisíc dolarů. Zkrátka jsou dluhy a dluhy. Zamysleme se tedy nad některými pojmy, se kterými se dnes útočí na naši soudnost.

VOLBY - mnohý volič klade přílišný důraz na zvolení "té správné" strany domnívaje se, že po volbách vše bude na dobré cestě. A o více se netřeba starat. V Austrálii již dlouho hrají přední role strana "laboristická" a strana "liberální" obvykle v koalici se stranou "národní". Stereotyp způsobil, že dnes máme problém koho volit, ani jednu stranu nelze doporučit s bezvýhradným nadšením. Nejsem si ani jist, zdali můžeme mluvit o volbě toho lepšího či o volbě menšího zla. Ani jedna z těch stran mne nepřesvědčuje, že právě její program je velkou inspirací do budoucna. Bedlivý volič by se měl tedy pozorně rozhlédnout po nových politických programech v širším politickém spektru. Zaručený recept ovšem neexistuje, záleží totiž na tom kterém volebním obvodu. Příklad: žiji-li v místě, kde má tradičně silnou podporu strana mne nelibá, tak můj hlas straně druhé výsledek

zřejmě nezvrátí. Mohu proto dát svůj hlas někomu třetímu /třeba i nezávislému kandidátovi/ a "preferenci" pak straně mně z ústředí dvojice přijatelné. Tento druh taktické volby se v Austrálii moc často nepoužívá, i on má svá rizika, takže volič musí vskutku pečlivě prozkoumat poměry ve svém obvodu. Nutno dodat, že jiná taktika platí pro sněmovnu, jiná zase pro senát. Problémem dvou silných stran je, že jejich programy jsou záměrně příliš polarizované: s některými body můžeme souhlasit, zatímco jiné jsou pro nás zcela nepřijatelné. Volit proto kandidáta třetí strany s prospešným cílím programem může někdy mít rozhodující vliv na politiku strany vítězné. Jednou ze zajímavých stránek předvolební diskuse bude právě sledování, zda se v australské politice rysují nové tendence, které by otevíraly nové možnosti cesty do budoucnosti. Nesmíme rovněž zapomenout, že v našem systému je opozice stejně důležitá jako vláda. Ideální strana neexistuje, tak jako není na světě ideálního člověka. Kvalitní opozice vyvíjí nejen korektivní tlaky na vládu, ale zároveň hájí zájmy menšiny, jejíž vůle se volbami neprosadila. Dozvědět se co nejvíce o kandidátech ve vlastním obvodu není nikdy na škodu.

DANĚ - se zatím /kdy tyto řádky piší/ zdají být hlavním předmětem předvolební diskuse. Každý občan ví, že pokud máme mít stát a vládu, musíme mít i daně. Musíme se však ptát, kolik daní budeme platit, jakým způsobem a jak bude s našimi penězi nakládáno. V současnosti je daňový systém velkou brzdou hospodářského rozvoje. Ze správného důvodu usiloval ministr financí o daňovou reformu: jak se mu zdařila, vidíme sami dobře. Čekám na politika, který by vypracoval návrh daňového systému vázaného na produktivitu /tedy efektivnost vytváření společenského bohatství/. Opak je pravdou - třeba bezprácná výhra se nezdaňuje, zatímco člověk namáhající se při přestěsoch má svůj příjem radikálně osekáván. Lépe je na tom milionář, kterému se vyplatí najmout si mazaného agenta - a ten už mu ve spleť džunglí daňového zákona nějaký vhodný únik najde.

PRIVATIZACE - je moderní politické heslo, které dnes v zastřených obměnách používají obě strany. Je známo, že většina státních organizací nevykazuje stejně vysokou produktivitu jako soukromé firmy. K nízké výkonnosti přispívá i to, že mnohé státní podniky mají monopol a nejsou tak stimulovány konkencí. Proč-li však vláda státní monopol do rukou soukromé společnosti, není v tom ještě záruka zvýšené výkonnosti. Mamut zůstává mamutem bez ohledu na to, kdo jej vlastní. Privatizace může být trikem politiků, jak vytloukat klín klínem. Domnívám se, že produktivnější může být

Miloš TRNKA, licenced plumber, gas fitter

instalatér

Pokud si chcete instalovat plynové ústř. topení svépomocí, mohou Vám obstarat potřebný materiál se ZNAČNOU SLEVOU!

TEL.: /03/ 548-1210.

systém široké škály subdodavatelů. Moderní technologie vytváří ideální podmínky, ve skutečnosti se děje ale pravý opak. Velkofirmy pohlcují malé podniky. Drobné soukromé podnikání není jen otázkou ekonomickou, ale i psychologickou, sociální. Rozvoj drobného podnikání je cestou rozvoje osobní svobody. Nedosažitelným ideálem by byla situace, kde "každý sám sobě je bossem".

ODBORY - nekonečné spory na toto téma. Neměli bychom zapomínat, že odborové hnutí zajistilo zaměstnancům v demokratických zemích životní úroveň, o jaké se pracujícím v socialistických státech pouze sní. Každý politik by si měl uvědomit, že jsou miliony čestných a pracovitých odborářů, kteří jsou rovněž voliči. Skutečný problém představují jen některé unie a někteří předáci. Velkou hrozbou ekonomického rozvoje jsou především odbory vedené marxisty či přímo komunisty, jak nás o tom již po léta obětavě informuje Bob Santa-maria. Netoužím tedy po politikovi, který by sliboval zničení odborového hnutí, byl by to útok na základní demokratické právo, v možnostech politiků je však zaručit, že odborové hnutí pracuje v souladu se zákony a demokraticky. Bylo by žádoucí vymýtit nešvary naprosto nedemokratické: povinné /tedy nucené/ členství v odborech, politicky motivované stávky, vměšování se odborů do politických záležitostí. Známe dost případů, kdy největším nepřítelem skutečných zájmů zaměstnanců byli právě odboroví předáci některých povedených unií.

VEDENÍ PODNIKU - mnoho se toho namluví o těžkých podmínkách australských podnikatelů, zřídka kdy ale slyšíme věcnou kritiku kapitánů australského průmyslu.

Technologie výroby i způsoby vedení podniků jsou namnoze zastaralé. Mnohý kraj by asi mohl dosvědčit,

jak nesnadné je v australském podniku uplatnit nápad. Úroveň většiny australských výrobků je v porovnání s jinými vyspělými zeměmi nevalná. Jeden čas jsem se snažil být vlastencem a kupoval převážně zboží "made in Australia"; nejsem však natolik bohatý, abych si tento druh patriotismu mohl dál dovolit. Nedávno jsem rozebral elektrická kama zde vyrobená a žasl nad ubohostí výrobku. Za lajdácký návrh nelze vinit dělníka. Většina australských podniků by se leccos mohla naučit na odkazu našeho velkého krajana Tomáše Bati: hlavně to, že nejdůležitějším výrobním činitelem je zaměstnanec, jeho motivace a nápady.

MZDY - Bylo by to jistě pohodlné brát hodně peněz za málo práce. Byl by to zároveň i spolehlivý recept na ekonomickou katastrofu. Socialisté se stále zabývají problémem, jak rozdělovat společenské bohatství, ale uniká jim, jak toto bohatství vytvářet. Zde tkví největší nebezpečí jejich programů. Současná mzdová politika málo přihlíží k produktivitě. Stávkování je nejsnadnějším způsobem, jak dosáhnout zvýšení platu. To lze uplatnit ale jen v některých oborech. A tak máme dobře placené nefachdělence - a také vskutku těžce pracující zaměstnance za málo peněz. Mzdová politika úzce souvisí s daňovou a obě by se měly vázat na produktivitu. Rád bych v Austrálii viděl větší snahu o práci v týmu, spolupráci vedení se zaměstnanci ku většímu prospěchu obou - i celé země. Politici mohou pomoci vytvářet podmínky pro takový systém odměn.

Mohl bych se pustit ještě do dalších námětů, jako inflace, zadluženost, sociální zabezpečení, zdravotní pojištění, zahraniční politika, školství, "identity card" atd., atd. Témat, o kterých se před volbami mluví, je hodně. Je užitečné o všech přemýšlet a získávat co nejvíce informací.

Cílem politiků je vyhrát volby a ne říkat pravdu o skutečnosti. Jsou to lidé jako my, a tak je musíme chápat. Je ovšem na nás, řadových občanech, koho zvolíme. V této zemi máme nejen právo na volbu, ale i možnost volby. Uprchlík z komunismu tu má dokonce možnost volit komunisty, pokud by se mu zastesklo po domově a pokud je úplný blbec. Má přece jen možnost daleko lepší: realizovat občanskou svobodu, s radostí vychutnat to, pro co vlastně emigroval. Ani mne proto nenapadne doporučovat někomu, jak a koho volit, dovolím si jen každému poradit, aby k svému rozhodnutí konzultoval vlastní hlavu a nedal na pověry a mýty.

Ať už volby dopadnou dle osobní libosti či nelibosti, přece jen nám zůstane radost z toho, že žijeme v zemi z mála zemí na světě, kde máme možnost skutečně svobodných voleb. Zůstává naší občanskou povinností usilovat o to, aby tato možnost nadále trvala. A tato povinnost nepřetrvává i volební období.

Rakouská banka Creditanstalt otevřela v Praze svou pobočku. Údajně jde o příspěvek k rozvoji "bankovních styků".

PANORAMA V PRODEJI:

Nemůžete-li z nějakého důvodu využít výhod předplatného, můžete náš časopis zakoupit v následujících prodejnách novin:

MELBOURNE - prodejna tisku v Ackland St., St. Kilda, nedaleko rohu Barkly St.

SYDNEY - BONDI BEACH NEWSAGENCY, 134 Campbell's Pde., Bondi Beach, PORTER NEWSAGENCY, 203a Castlereagh St., Sydney.

PRACUJTE S BARVAMI

**NÁTĚROVÉ HMOTY
NABÍZEJÍ
SPECIALIZOVANÉ
PRODEJNY**

THE PAINT SPOT

STORES

BENTLEIGH

378 CENTRE ROAD

PH. (03) 557-4109

**4 LITRES
\$21.90**

FITZROY
166 Gertrude St.

FOOTSCRAY
27 Paisley St.

SPRINGVALE
353 Springvale Rd.

WINDSOR
30 Chapel St.

OD NAŠEHO SPOLUPRACOVNÍKA Z JIŽNÍ AFRIKY

Jak vytáhnout paty

Pokud chce člověk "vytáhnout paty" z domova a vyrazit k sousedům do spřátelené či většinou nepřátelské buše či dokonce do buše zámořské, většinou musí použít letadla.

Dá se odtud jet do Evropy i autem - začíná to jako po stopách dr. Emila Holuba, ačkoliv dnes je cestovatel sněden podstatně dříve než za časů cestovatelských v minulém století. Kus cesty by se zase dal nazvat proti stopám Hanzelky a Zikmunda, ale vzhledem k povaze našincova pasu je toto uvažování naprosto bezpředmětné.

Držíme se tedy letadel, která jsou nejrychlejší a někdy nás i pohodlně dopraví tam, kam si zámáme. Překvapením pro zaujaté cizince je to, že máme vlastní aerolinie jménem South African Airways, zkráceně SAA. Šokem pro mnohé jistě bude, když prozradím, že SAA už dávno oslavila zlaté výročí svého vzniku - tedy padesát let létání. První let se konal 26. srpna 1929 z Kapského města do Port Elizabeth s nákladem pěti zelených poštovních pytlů, pod jménem Union Airways. V roce 1953 první po Anglii SAA nasadila trysková letadla pro cestující. V roce 1956 jako první po Americe Douglas DC-7, nejrychlejší dopravní vrtulové letadlo na světě. Roku 1963 se SAA podařil úctyhodný výkon: dostala na vědomí pouze v pár hodinách zákaz letu přes území většiny afrických států. Bez přerušení služeb nebo zrušení jediného letu zahájila okamžitě novinku; lety do Evropy podél západního pobřeží Afriky po trase do té doby nepoužívané. V roce 1969 další novinka - z JHB do New Yorku letadlem Boeing 707 přes Rio. A těm Boeingům zůstala SAA "věrna". A tak kromě typů pro "doma" - 727 a 737 máme tu největší flotilu 747, kterým se jednoduše říká JUMBO.

Dost už ale vychvalování naší SAA, která nás pohodlně dopraví kamkoliv do Evropy za 14 i více hodin s mezipřistáním na Kanárských ostrovech, s radostí a v čistotě. Máme tu i jiné společnosti, které nabízejí kratší dobu letu, protože letí přes Nairobi nebo Libreville. Těm bych se ale chtěl podívat "na zoubek".

Jednou jsem se svěřil Italům - Jumbo se jenom trochu pohnulo a už ze stropních panelů nám tekla voda na hlavu /doufal jsem tiše, že to není deštěm venku, ale že snad jenom pilotovi nad námi se převrhla termoska s čajem/. Letuška to vyřešila tím, že přes postižené cestující přehodila deku, takže to vypadalo, že jich mají dost /samozřejmě myslím ty deky/. Kvůli bouři jsme startovali směrem na Johannesburg a jak začal pilot stáčet letadlo, podařilo se mu zahnout nákam, kde bylo shromaždiště blesků. Ozvala se ohromná rána, Jumbo se prohnulo jako luk a výsledkem bylo, že Italové přestali na chvíli mluvit a trochu i zbledli... Po takovém začátku jsem si musel odskočit a mezitím mi někdo ukradl ze sedačky deku. Stejně jsem ale na tom vydělal, protože během dalších deseti minut byly záchody k nepotřebě, neb bylo vše ucpané pohárky, ubrousky a všim, co se dá nasrkat kamkoliv - zkrátka vypukla originální italská atmosféra naprostého zmatku a nepořádku. Nechápu, jak jsme po 11 hodinách mohli přistát v Římě...

Podruhé jsem použil služby Švýcarů, kteří mě mile překvapili úslužností a čistotou; dokonce i sluchátka a jakýkoli alkohol zdarma. Přesto ale jakási "perfektní" chladnost z personálu čísel...

Přes Atlantik do New Yorku jsem s důvěrou vlezl do

amerického Jumba, a to byla zase další hrůza. Číslo letu byla jedna /number one/, ale letadlo letělo odkudsi z Karáčí přes Dubai do Frankfurtu a dále přes Londýn a N.Y. na Houston a Mexico City a dle mého dojmu létalo okolo zeměkoule ode dne výroby až po rozpadnutí... Celkově působilo dojmem "second hand" /česky partiovka/. Vše se tam klepalo, vnitřek ušmudlaný i s personálem, jídlo hrozné /nezmají nic jiného než kuře/ a za vše se muselo platit /např. sluchátka se půjčují za tři dolary/. Zkrátka podprůměr a to nechci ani vzpomínat na budovu na letišti J.F. Kennedy v New Yorku.

Potěšila mě americká společnost Eastern Airways, se kterou jsem letěl na Miami a potom pokračoval přes Bahamské ostrovy na St. Thomas - jeden z ostrovů Panenských. Letadlo hezké, čisté, obsluha vzorná a milá, přistání perfektní. Mají totiž na tom ostrově sv. Tomáše málo místa, a tak přistávací dráha začíná v moři a končí skálou /tvrdou a vysokou/. Byl jsem zklamán pouze tím, že jsem nebyl unesen na Kubu a že ani ten Bermudský trojúhelník nefungoval...

Společnost Prinair /Puerto Rico International Airlines/ mi byla naprosto neznámá, přesto jim ale vděčím za dobrodružných dvacet minut letu. Letadélko pro 14 lidí s uličkou uprostřed a s jednou sedačkou vlevo a druhou vpravo /totéž pro piloty/. Potom divoký start proti té skále /zdařil se, jak vidět z toho, že to popisují/ a už jenom let nad mořem na San Juan, skládající se z neustálého propadání, chvění a vybírání jakýchsi kotrmelců ve vzduchu... Uklidňovalo mě pouze to, že tento malý letounek má 4 motory, asi čtvrt motoru na jednoho pasažéra, což v porovnání s Jumbem je dobrý poměr. Seděl jsem na zadní sedačce, kde jsem jedině mohl natáhnout nohy do uličky směrem k pilotům, a sledoval padací dvířka na řetězu, zdali nevypadnou... Před přistáním jsem si všiml cedulky za mnou: "Neseděte zde během letu!" Tak nevím, zda jsem nebyl příčinou těch krkolomností já. Třeba jsem jim zasedl kormidlo nebo dokonce vychyloval těžiště.

Potom jsem opět pokračoval s americkým "ušmudlancem" přes Caracas na Rio, a to už jsem se těšil domů. Překvapila mě ale brazilská společnost Varig: po startu rozdaly letušky "starter kit" /kartáček na zuby,

**VAŠE
ČESKOSLOVENSKÁ
CESTOVNÍ KANCELÁŘ**

**HOLIDAY CLUB INTERNATIONAL
TRAVEL**

.... Vám zařídí levně, spolehlivě cesty do celého světa

Přivezeme vám vaše příbuzné z Československa, nejvýhodnějším způsobem, kdekoliv v Austrálii. Poradíme vám a vyplníme všechny potřebné formality k pozvání.

Volejte nás pro nezávazné informace na čísle
[03] 568-6699

Ve večerních hodinách - domů na čísle 277-7014

S pozdravem Oáša, Lada a Zuzana
/mluvíme česky a slovensky/

pasta a hřebec/, potom teplé a mokré ručníčky, pak jídelní lístky - a to už jsem tušil, že jsme opět na úrovni SAA, a tak jsem se uklidnil, i když to byl letoun Douglas DC-10 s nevalnou pověstí...

Setkal jsem se i s jinými společnostmi, jako Olympic Airways, Luxavia a nebo Lufthansa, ale ty na mě žádný velký dojem neudělaly. Mimochodem znáte to hlášení v letadle: "váš frriendly kapitán vás vítá na palubě frriendly aerolinií Lufthansa; jakmile se rozsvítí nápis připoutejte se, chci slyšet jenom JEDNO cvaknutí, jinak to budeme nacvičovat..."

Mimo veškeré kategorie spadá izraelský El-Al, kde je našinec proklepán, proměněn, prosvícen; všechna zavazadla rozebrána do detailu /zajímavé je, že se kufr už nikdy nedá našlapat, tak jak byl předtím/, elektrické holící stroje vyzkoušeny, fotoaparáty otevřeny a špinavé ponožky prořezány... U mě našli samozřejmě něco navíc - "minohledačka" pípa-la jinak na mou levou botu než pravou, a tak jsem stál v odlehle hale v ponožkách a čekal, co mi přinesou z bot zpět po kontrole... Dopadlo to dobře, odletěl jsem v botách s jistotou, že nikde mezi zavazadly netiká bomba.

Chtěl bych pouze dodat, že to nic není s porovnáním pár leteckých zážitků z krajiny, kde jsem se narodil a kde i letecká doprava byla socialistická.

Několikrát jsem letěl na trase Karlovy Vary - Praha a bylo to opravdu napínavé. Asi tak hodina cesty na letiště autobusem, potom čekání, náhle půl hodiny letu a pak už jenom krkolomný odjezd z ruzyňského letiště někam do centra. Na trase létal sovětský borec Iljušin-14, velikosti menšího autobusu. Na náhorní planině nad Vary se vždy válely mraky, a tak letadlo hopsalo ve výši pár set metrů nad terénem a piloti se asi řídili ukazateli směru na silnici. I takovoto dobrodružství ale bylo lepší než trávit tři hodiny v rychlíkovém autobusu na trase 120 km anebo jet vlakem půl dne přes Chomutov, neboť rovné koleje do Prahy nebyly...

Za zmínku stojí nejhezčí fór čsl. aerolinií, které naložily cestující do městského karlovarského autobusu /15 míst k sezení, 40 k stání/, kde se nesměle po dvou hodinách otěsné jízdy jakýsi zahraniční znalec ozval a optal, proč jedou tak dlouho na letiště. S hostitelským úsměvem mu letuška prozradila, že si bude muset zvyknout, protože na letiště vůbec nejedou, ale rovnou do Prahy a že to budou ještě další dvě hodiny, ať se hezky drží za kšandičku a neremcá. Ono je totiž jakási cvičení bratrských vojsk a letisko nepřemává, dodala federálně...

-buštelegraf-

Redakce Panorámy dostala stanovisko "slovenské socialistické opozice", vydané na Slovensku počátkem letošního roku. Autoři se nepředstavují svými jmény v obavě o vlastní bezpečnost; text byl přepsán a rozmožnen v Budapesti. Nelze tedy posoudit, jak široký myšlenko-

vý proud stanovisko reprezentuje. Materiál mj. podporuje existenci společného státu Čechů a Slováků, ovšem svět by měl akcentovat existenci Slovenska např. zřízením konzulátů západních států v Bratislavě. Stanovisko vysoce hodnotí činnost rozhlasových stanic, vysílajících ze Západu ve slovenštině.

+++ Pan A. Cadman, M.P., stínový ministr pro přistěhovalectví a etnické záležitosti, ve své nedávné informaci pro tisk vysoce ocenil činnost české komunity v Austrálii. Označuje Čechy za pracovitě lidi se silným smyslem pro rodinu a přátelským vztahem k ostatním Australanům. Pan Cadman zdůrazňuje, že program liberální strany otevírá pro Čechy v Austrálii další možnosti a liberálové budou respektovat přání české komunity, pokud jde o konkrétní formy podpory a pomoci. Předpokládáme, že slova pana Cadmana se vztahují na celou čs. komunitu, nikoli pouze její českou část.

+++ Pan Mick Young, M.P., ministr pro přistěhovalectví a etnické záležitosti, zveřejnil seznam finančních podpor 46 etnickým a dalším organizacím v celkové hodnotě \$ 200,000. V seznamu nenacházíme jméno žádné čs. organizace či klubu, zatímco např. Maďaři se vyskytují dokonce několikrát. Nepatrná šance nám - tedy aspoň některým z nás - kyne snad jen prostřednictvím organizace schizofreniků státu Victoria, která dostala téměř \$ 8000 pro vydávání informací v různých jazycích.

+++ Podle sdělení čs. tisku na pohřebišti sovětských vojáků v Praze na Olšanech kdosi vážně poškodil na 30 pomníčků, povalil sochu ženy a ulomil držák věčného ohně. Prý jde o "hrůzný" čin. Když někdo docela jiný /a známý/ před lety v noci na stejném hřbitově ukradl tělo Jana Palacha a odvezl je z Prahy, protože z hrubu se stalo poutní místo /na rozdíl od pohřebiště sov. vojáků/, o žádné hrůze se nemluvilo.

+++ Jakýsi F. Tomčák v Československu rozprodal západní zboží v hodnotě 3.3 milionu korun. Kromě toho nějakému cizinci poskytl čs. peníze /to se doopravdy nesmí! / a valuty, které naopak on získal, nenabídl pokorně státní bance, což by hodný občan udělat měl. Tak dostal u pražubického soudu sedm roků.

+++ "Australští vojáci na Fidži" - děsí se titulkem na první straně Rudé právo. Kdo je tam viděl?

+++ Léčba alkoholismu, v drtivé většině případů naprosto neúspěšná, předstává v Československu u každého pacienta náklady asi 60,000 korun. Na přijetí do ústavu se ovšem čeká mnoho let: alkoholik se obvykle v mezičase stačí upít k smrti, zabít v autě nebo skončí v kriminále.

+++ Pokud jde o příčiny alkoholismu v Československu, odhaluje je nečekaným manévrem plzeňská Pravda: viníky jsou občané, kteří různým řemeslníkům ke svačince nabízejí frtany. Další bezmocnou obětí jsou lékaři, kterým jsou vmucovány ?? jako pozornost lahvičky tuzexového původu. Pravda doporučuje instalatérům, malířům pokojů, opravářům atd. podávat sklenici limonády.

+++ Nejdelší autobusovou linkou v českých zemích je spoj Františkovy Lázně - Luhačovice. Cesta po trase 523 km trvá jedenáct hodin.

+++ Za celý loňský rok bylo na Slovensku odhaleno pouze 422 případů úplatkářství. Vrána vráně...

PŘEDPLATNÉ ZAPLACENO...?

ČIŠTĚNÍ

STEAM VACUUM CLEANING

koberců, sedaček souprav a interiérů automobilů

Petr BERAN

Telefon /03/ 531-8735

Pro Československo se slevou!

ENCYKLOPEDIE

která by neměla chybět v žádné rodině:

WORLD BOOK AND CHILDCRAFT ENCYKLOPEDIA

Možnost výhodných splátek!

Bližší informace /po 6. hodině večer/ :

Hana /03/ 689 - 5094

Dnes budu mluvit o filmu typu DRAXULA, které jsou ve Spojených státech velice populární - alespoň u určitého typu publika. Toto publikum musí být velice určitého typu, protože ne každý se baví pohledem na to, jak člověk, jehož příroda obdařila přechuhujícími špičkami, prokazuje bělostné srdce nevinné panny a potom pije její krev s takovou samozřejmostí, jako vy nebo já pivo.

MOJE DOBRÁ STRÁNKA

FEJETON JIŘÍHO ŠKORY ZE SPOJENÝCH STÁTŮ

Tyto filmy nedostávají Oskara, ale vydělávají peníze a mají svoje diváctvo. V Americe je možné všechno, a tak není divu, že nejvíce hrůzostrašných filmů vzniká právě tady. To víte, honba za penězi. Takový filmař si pro DOLAR nechá koleno vrtat - jak poznamenal už starý ČESKÝ kronikář.

Hodně těchto filmů běží pozdě v noci v televizi. Televize má velkou spotřebu, ta zbaští všechno. Nedávno jsem jeden takový film pozdě v noci v televizi shlédl. Předem upozornuji, že to byl nejstrašlivější film, co jsem ve svém životě viděl: škvár, odpad, hnus. Jistě se zavděčím, když uvedu podrobnosti. Tak tady jsou:

Film se jmenoval VYTI VLKA - druhý díl, s podtitulkem: MOJE SESTRA JE VLKODLAK, datum výroby 1965. V hlavní roli STEFANA vystupuje slavný představitel podivných postav Christopher Lee.

Tenhle Stefan je povoláním honec vlkodlaků. Bere svou práci jako posilku, možná i protože měli vlkodlaka v rodině. Vlastně ještě mají. Stefanova sestra je vlkodlačice velkého kalibru a všechny vlkodlaky vede - možná proto, že je jediná blondýna. Stefan žije v Los Angeles, kde vlkodlaků není zase tolik, a tak se sebere a jde hledat svou nenáviděnou sestru do Transylvánie. Což je dosti logické, když si uvědomíte, co se v tomto nešťastném koutu Evropy traduje za přiběhy.

Stefan přijede do transylvánské vesnice, jež se jmenuje Vlkava. Trochu mne pletlo, že tamější obyvatelé hovořili česky. Začalo to hned, když Stefan vystupoval z vlaku na vlkavské zastávce. Někdě česky zvolal: PROSÍM NASTUPUJTE a Stefan vystoupil. A potom bylo na náměstíčku z davu slyšet PIVO, DEJ MI PIVO.... JIRKO, JÁ JSEM TU SAMÁ.... VOLÁM TĚ, KRÁSNÁ PANNO.... Stefanovi to bylo asi jedno, řeč jako řeč, hlavně, že za Vlkavou v tom tajemném zámku najde svou sestru vlkodlačici a zničí ji, aby už nenidila jinde. Stefan si vezme na pomoc několik odvážlivců - a jdou na to.

Teď byste ovšem rádi věděli, co se děje v zámku za Vlkavou. To je jednoduché - konají se tam orgie: parta lidí-vlkodlaků má vzámlku coby jako sjezd, protože jejich náčelnice, Stefanova sestra, slaví narozeniny.

Obdarujte příbuzné a známé, své děti i sebe!

Michael Cigler

The CZECHS in Australia

Jedinečná, bohatě ilustrovaná publikace o tom, jak Češi "objevili" a "dobyli" Austrálii, co znamenali a znamenají pro nejmladší kontinent!

Cena /včetně poštovního/..... \$ 15 v Austrálii
zámoří \$ US 10.00

Objednávky spolu se šekem zašlete do redakce Panoramy - a publikaci o Čechách v Austrálii obdržíte obratem!

Zhruba, a to VELMI zhruba, jde na večírků o hromadný sex a účastníkům ani moc nezdá, že to, jestli je jejich partnerem žena či muž. Dělá jim dobře, když se škrábou nehty nebo ostrými předměty, aby hodně tekla krev, semtam někdo někomu vytrhne jazyk, hodně ti lidé řvou, štěkají a vyjít, všichni jsou samozřejmě nazí nebo polonazí, občas někdo někoho zakousne, to je pak veselí... Stefan přijde, sestra mu připomene, že s ním, tedy s bratrem, měla kdysi milostný poměr, Stefan ji zabije, teče krev, jednomo vlkodlakovi vyskočí z tlamy pes bez kůže a kape z něj KREV... Myslím, že to už stačí...

Náhle jsem zaostřil zrak. Na obrazovce se začala objevovat česká jména. Tak to tedy nebyla náhoda, to nebyl klam, oni v té Vlkavě opravdu hovořili česky, že by bylo v oné Transylvánii na turistickém sjezdu pár Čechů? Ale ne, ti lidé s českými jmény se na filmu skutečně podíleli! Asistent režie jakýsi pan Kohout, v jiných funkcích Jiří Pecka a pan Krejčík a Jaroslava Veselá tam je - nevím jestli herečka či klapka, dle paní nebo slečna Bicanová, nějaký Krejmer či Krejmerský, jestli se nemýlím, a Jan Kraus a Šustr, a něco jako Kolářová... návrhy scény Karel Vacek... A pak přes celé plátno, tedy obrazovku, nápis: VYBOILO STUDIO BARRANDOV, PRAHA.

Jestliže Barrandov chtěl natočit opravdu hnusný film, tak se mu to povedlo. Gratuluji.

Austrálie se připojuje k zemím NATO v zavedení přísné kontroly nad dodávkami elektroniky, počítačů, kovů, nerostů a strojního zařízení, kterých by mohlo být užito pro vojenské účely, do Afghánistánu, Mongolska, Albánie, Severní Koreje, Bulharska, Polska, Rumunska, Československa, Vých. Německa, Vietnamu, Maďarska a Sovětského svazu.

+++ Obraz francouzského malíře Tanguye byl odcizen z Národní galerie v Praze. Dílo bylo pojištěno na 100,000 amerických dolarů.

+++ Zvon z 18. století se z rožnovského kostela pokusili ukrást dva mladíci. Daleko s ním neutekli, čemuž se vzhledem k jeho váze nelze moc divit.

+++ A.N. Fillippov, 73, poslední člen posádky sovětského tanku, který údajně jako první roku 1945 vjel do Prahy, zemřel v Moskvě. O tom, že se Praha předtím už sama osvobodila za pomoci vlasovců, se oficiálně nemluví. A.N. Fillippov byl obyčejný voják, který se o politiku naprosto nezajímal a který fandil Československu při hokeji se SSSR. Jediné, co za pomoci svého čestného občanství Prahy získal, byl malinký byt na ošklivém moskevském předměstí.

+++ Charty 77 se velmi podrobně zabývá katastrofální kvalitou ovzduší. Kapitoulou pro sebe je Praha, kde v nepříznivých obdobích množství kyslíčnicku šířícího v ovzduší více než dvacetkrát překračuje povolenou hranici. Obdobné je to to s pražností - na některých místech hlavního města spadne za rok až 240 tun prachu na čtvereční kilometr.

+++ Úvahy o drastické reformě českého pravopisu byly před časem uloženy k ledu, neboť vyvolaly krajně nepřívznivou reakci veřejnosti, obávající se o uchování charakteru českého jazyka. Nicméně - jak vyplývá z informací Charty 77 - nedávno se na schůzi KSČ v Ústavu pro jazyk český ČSAV mluvilo o tom, že nová kodifikace pravopisné normy by měla být publikována ještě v tomto roce - o přípravách se ale nesmí nic dostat mezi lidi. "Považujeme za své právo i povinnost kritizovat nepřipustné utajování věci veřejného zájmu, jako by šlo o vojenské tajemství," říká se v dokumentu Charty 77.

Přežijeme r. 2000?

Do naší ankety, jak bude vypadat Československo a exil po roce 2000, jsme dodatečně dostali příspěvek našeho předního publicisty V. N. Dubna, žijícího v USA.

V.N. DUBEN, publicista, Washington D.C. /USA/

Omlouvám se, že jsem včas neodpověděl na Vaši výzvu, abych se zúčastnil ankety o Československu a exilu po roce 2000. Jednak jsem byl zaneprázdněn nečekanou prací, jednak jsem se nedovedl rozhodnout, zda mám odpovědět vážně nebo sarkasticky. Žurnalisté většinou komentují to, co se stalo, a předvídat budoucnost ponechávají politikům či státníkům. Z historie znám několik žurnalistů, kteří se budoucnost odhodlali předvídat a obvykle střelili vedle.

Já mám také za sebou jednu "předpověď". Roku 1963 jsem "předpověděl" v knize "Ledy se hnuly" /New York, University Press, 1964/ obrodný proces v Československu a zároveň i možnost jeho neblahého konce. Účelem knihy nebylo předpovídat, nýbrž upozornit exil na to, že se v komunistickém Československu ozývají nové kulturní, politické i ekonomické hlasy, a na to, kam to může vést. Dočkal jsem se však brzy nevděku. Mnozí

kritici, aniž knihu četli, už na základě jejího názvu mne odsoudili jako stoupence gradualismu, který propaguje falešnou tézi, že komunismus lze reformovat. Podobně, ovšem z jiných důvodů, s nelibostí přijal mou knihu politický redaktor pražského "Rudého práva".

Kladnější kritiky jsem se dočkal až po invazi z roku 1968, kdy jeden posrpnový uprchlík napsal mému nakladateli, že jsem obrodný proces a jeho neblahý konec správně a fundovaně předvídal. K tomu dodávám, že jsem roku 1963 určité věci jen tušil, že účelem knihy nebyla předpověď, nýbrž především zasvěcená informace o novém vývoji s uvedením možných výsledků.

A zde se vracím k anketě: Zdá se, že Československo bude po r. 2000 stále existovat. V jaké formě, neodvážuji se předvídat. Exil? Svého času jsem napsal studii o exulantském tisku a zdůraznil v ní, že se v něm zrcadlí exilové vlny. Poúnorová vlna pozvedla exil a emigraci včetně tisku po roce 1948 a pak pozvolna upadala jako emigrační vlny před ní. Posrpnová vlna oživila znovu náš exil i tisk. Jistě budou další vlny. Když ne, exil a jeho děti se asimilují, tisk pomalu upadne a knihy přestanou vycházet.

Nad prázdným blokem

Každý novinář si někde v koutku duše nosí hrůzu, že jednoho dne zůstane s prázdným blokem. Jsou případy, kdy se tak stane doopravdy. Loni jsme stručně informovali o velkorysém projektu v hodnotě 50 milionů dolarů, kterým český podnikatel z Melbourne Walter /Vladimír/ JOCKEL chtěl darovat Austrálii okouzující zábavní areál na způsob amerického Disneylandu; pozemky poblíž Lavertonu ve státě Victoria byly již připraveny, W. Jockel pozval experty z USA, australský tisk zavěřil senzaci... Zdálo se, že už nic nestojí v cestě tomu, aby vznikl jedinečný pomník na vrcholu životní cesty typického selfmademana, původně chlapce z Moravy, který do Austrálie přijel roku 1949, začínal z ničeho, tvrdou prací se dostal ke svým prvním podnikatelským úspěchům, aby vzápětí mnoho ztratil, ale učil se dílčími neúspěchy a omyly a posléze dokázal vybudovat opravdu mohutný podnik, řízený pevnou a jistou rukou. Přestože se výrazně prosadil v australských podnikatelských kruzích, cítil se být pořád Čechem a přicházel mezi krajany, i když mu volného času mnoho nezbývalo.

Generace "osmačtyřicátníků" dala čs. komunitě v Austrálii několik opravdu vzácných osobností. Několik lidí, kteří se jako úspěšní byznysmeni celý život řídili přísně ekonomickými hledisky, kteří však bez mrknutí dokázali na své konto připsat čistou ztrátu, ač to bylo sebevíc v rozporu s principy jejich podnikání, šlo-li o něco, co podle jejich názoru bylo ku prospěchu čs. komunity, co by tu mělo být. Mluvit dovede každý z nás: sáhnout pro peněženku ale už zdaleka každý nedovede. W. Jockel patřil mezi lidi s darem takového praktického vlastnictví, které převládá všechny řeči kolem. Tak se zachoval i vůči tomuto časopisu, vůči Panoramě, když jsme horkotěžko sháněli prostředky, abychom vůbec mohli začít vycházet. Tak ať je to slušný časopis, řekl pan Jockel a vypsál šek, který nám umožnil zaplatit výrobní náklady na první číslo.

Zůstáváme s prázdným blokem. Interview o projektu za 50 milionů dolarů - jaká je cena zářících dětských očí? - které jsme před časem předběžně domluvili, se už nikdy neuskuteční. Museli jsme vše odložit a doufali, že zlá nemoc se zastaví, že snad přece... Byla to marná naděje.

V červnu nás Walter Jockel - moravský chlapec, který se ve světě prosadil - opustil. Byl to slušný člověk, dobrý Čech.

hod

MALOVÁNÍ - TAPETOVÁNÍ - NÁTĚRY

Vám kvalitně a rychle provedou JOSEF a PETR.

Telefon: /03/ 277-2326

Gipsy Baron

433 CHURCH ST.,
RICHMOND, 3121.

Tel.: /03/ 429-5266

Obědy - úterý až pátek

Večeře - úterý až sobota

Výborný vlastní orchestr a zajímavý jídelníček, na němž najdete i česká jídla!

Zvláštní salónek připraven pro svatební hostiny a jiné slavnostní příležitosti!

Vašimi pozornými hostiteli budou Eda a Věra Zlatých

Silná slova

Úřady, říkejme tak provozovateli poměrů panujících v České kotlině, mě pro život vybavily odporem vůči silným slovům. Kuriózní je, že úřady zamyšlely opak. Mír, bratrská pomoc, věčné časy, nebo z druhého konce stejné věci, odporný kapitalismus, zbídačelý proletariát, válečný štváč. Je něco prázdnějšího? Nemíluji silná slova. Vtíravostí zakrývají své pravé poselství.

Do Švýcarska přibyl další sovětský emigrant, lékař Anatolij Korjagin. Hned na letišti mluvil o BOLŠEVICKÉM TERORU jako příčině své emigrace. Taková formulace trochu znechutí: to je přeci stará móda, časy se mění, co ještě s tím? Korjagin, vědec, psychiatr, myslí exaktně. Na základě vyšetření osob, které k němu byly posílány, přišel kdysi k závěru, že nositelé nějaké, od oficiálního mínění se odklánějící myšlenky, jsou prokazatelně pronásledováni pomocí psychiatrie. V odborném článku podrobně popsal, analyzoval a kritizoval fenomén nuceného hospitalizování. Tu se vynořily nevysvětlitelné překážky v práci, na pracovišti jej difamovali jako nepřitele lidu, skončil v lágru. Nadále se cítil být lékařem, v rámci ubohých možností poskytoval mediální pomoc spoluvězněm a kritizoval panující nelidské podmínky. To mu vyneslo samovazbu, mučení mrazem, hladem, odpíráním spánku. Do téhož táhla putoval nejstarší Korjaginův syn; viděl otce, jak jej vynáší ze samovazby na nosítkách.

Žádná překonaná stalinská éra, vše je čerstvé jako právě semletá káva: Korjagina pustili z kriminálu letos v únoru. "Glasnost na psychiatrických klinikách neexistuje", řekl Korjagin v Curychu. "Psychiatrický teror neskončil. Lidé, používající dnes slova perestrojka, kryli zneužívání vědy na klinikách. Takzvaní lékaři způsobovali údajným pacientům inzulinová kóma, vstříkávali psychofarmaka v obrovských dávkách, trýznění a muka duševně zničených obětí se vymykají jakémukoli popisu. Někteří psychiatři věznové trpí v ústavech dvacet nebo třicet let."

Korjagin uvedl plnými jmény 183 takových politických vězňů. V čem se liší, položil ruský psychiatr silnou otázku, vraždy v plynových komorách od zločinů v sovětských lágrech a psychiatrických klinikách?

Znám lidi a nemusel bych za nimi do Prahy, jsou všude na světě, kteří mávnou rukou: 183 obětí? Vždyť je to pokrok. A co to je proti milionům šťastných sovětských občanů? Nevidíte jejich sociální zabezpečení, bezplatné zdravotnictví, nulovou nezaměstnanost, obrovská industriální díla? Zaplaví vás tunami vyprodukované oceli, statisícovými náklady klasických literárních děl, opatrně posypanou pšenici a jeden živý, konkrétní člověk pod tím vším zmizí.

Míval jsem známost s fašistou. Smýšlel podobně jako obhájci reálného socialismu, užíval jen jiného názvosloví. Byl Čech; slyšel nás v nějakém elsaském supermarketu mluvit česky, přihnál se přátelsky a hned otevřeně vložil, s kým máme tu čest: fašista, vlajka, kolaborant, po válce unikl z vězení na Západ.

Dávno jsem si přál někoho takového potkat; rád bych jednou slyšel o fašismu přímo od fašisty; zastávám ovšem jiná stanoviska; chtěl bych vzpomínat? Pravdaže chtěl. Fascinoval mě otevřeností, s níž mluvil o vrozené úskočnosti Židů, méněcennosti černochů a zločinecké mentalitě Masarykově. Začali jsme se stýkat. Znal osobně kdekoho včetně Adolfa Hitlera, zcestoval Evropu a kus Afriky, perfektně ovládal historická data, obrovská zkušenost se mu ale nespojila v poznání, nevytěžil žádnou životní moudrost, jen bezbřehou zlobu a zklamání. Svým způsobem byl podivně čestný idealista, slepý ke všemu ovšem, co se netýkalo jeho ideálů. Také on mluvil o obrovské nezaměstnanosti, kterou odstranil Adolf Hitler. Nacisté vymýtili zločin, dali lidem jistoty, postavili dálnice.

"Co koncentráky", řekl jsem jednou za procházky ve Vogézách. Neskutečně nádherný podzimní den: žluté hořící modřiny, ostrý stříbrný vzduch, laskavé sluneční teplo. Člověk víc než jindy chápal, jak obrovský dar je lidský život. "Za Hitlera se lidi měli rádi. V Německu nastal nový duch. Všechno ostatní není pravda", řekl tvrdě.

Nedokázal jsem pokračovat ve vztahu, přestože jeho vzpomínky a pocity mě nesmírně zajímaly. Asi je to tím, že nejsem idealista. Žádný ideál, žádná myšlenka není dosti velká, aby pro ni někdo směl obětovat cizí lidský život. Zbavit člověka bytí, které mu je dáno jenom jedinkrát jako zlomek věčnosti, vzít mu jeho vrozenou svobodu, ponížít důstojnost, která je božské podstaty, to vše v zájmu jakýchkoli silných slov vyjadřujících ideál, ideologii - může být vůbec hroznějšího zločinu?

Mnozí už dávno konstatovali některé shodné rysy fašismu a kapitalismu, upozornili na jejich identickou podstatu: vzít druhému člověku jeho den, jeho radost, jeho svobodu, zmocnit se jeho myšlení, rodiny, dětí, vnutit mu svůj způsob štěstí.

Nikdy mi nevadilo na totalitaristech, že mají nějaký světový názor; dostal jsem se s nimi přirozeným způsobem do konfliktu, protože na mně násilně chtěli, abych jejich názor s nimi sdílel proti své vůli. Nutí k tomu generace, národy, sní o celých kontinentech blažených na jejich způsob. VŠECHNO OSTATNÍ NEMÍ PRAVDA, říkají. Jejich argumenty jednou mají podobu plynových komor, jindy vypočítávaných zdí psychůšek, jimiž se neprodere ven výkřik trýzněné lidské bytosti.

Korjagin mluví o osobní, prožité lidské zkušenosti. BOLŠEVICKÝ TEROR pro něj v žádném případě nejsou silná slova: zachycují, přiměřeně okolnostem, o čem je řeč. Konečně: není to slovo samo o sobě, ale jeho obsah, co způsobuje, že se rozumný člověk rozhoduje pro něco anebo proti něčemu.

Pozn. redakce: Petr Chudožilov, bývalý redaktor Litevských novin, žije ve Švýcarsku. Srdečně jej vítáme mezi spolupracovníky Panoramy.

RIA'S HAIRDRESSING

★★★★★

Dámské a pánské kadernické služby s dobrou radou, s bohatými zkušenostmi z kadernických soutěží. Vám s ochotou poskytne

MARIKA, 16 Ormond Rd., Elwood, Vic. 3184

Tel. /03/ 531-5344

UNESCO zařadilo "chráněnou krajinnou oblast Pálava" do mezinárodní sítě biosférických rezervací.

Jiří HODÁČ

Lavina

"Kdočím se nic nezachráním," jeden z nich řekne značně neurle: "Jestli chcete pomoci, támhle máte lopatu."

A otočí se zády.

Vezmu tedy lopatu a vkročím na lavinové pole. Přišel jsem pěšky od zastávky električky Popradské pleso ještě při živote, nad ránem, a oni už dávno byli v plné práci: vlastně nikdy nepřestali, makají ve dne v noci a jak se dá čekat, jsou pěkně naštvaní.

Není šance, že tam dole, pod nohama, by ještě někdo žil. Vytáhli už dvanáct mrtvých. A jediného chlapce ještě při životě, když ho lavinový pes objevil po šesti hodinách. Zázračné přežití, o kterém se později bude mluvit na kongresech o záchraně v horách. Ale to teď ještě nikdo netuší, nikoho to nezajímá. Jde o pětá dvou studentů strojní průmyslovky z Komárna, která stále chybějí; v popradské márnici pro ně rezervují místo.

"Musíme je pochovat jako křesťany," povídá zamračený vousáč a pravou rukou se dotkne čela, prsou a obou ramen. Odkudsi z ranní mlhy se vynořil hned za úsvitu a nebyl sám: přišlo jich víc, lidí beze jména odkudsi z dědin pod Tatrami, kde vesničané při mši dosud klečí až přes silnici, protože je kostel nepojme. Přišli nezvaní, ale vítaní, jakmile se roznesla ta zpráva: s vlastními lopatami přes ramena, v kapse s vlastní placátkou borovičky nebo rumu. A začali dělat hned a bez ptaní. Takový je tady věci řád. "Zvěř by je ožrala, až by slezl sníh," dodá vousatý hromotluk a jak funí námahou, rostou mu dlouhé rampouchy na vousu kolem úst.

Chlapi z Horské služby v jasně červených svetrech vpichují sondy v malých rozestupech; pokud se strefí, vrtulka na konci zachytí kousek oblečení nebo taky lidské kůže. Leč štěstí, zdá se, nepěje. Házíme sníh, potíme se, promočená košile mrazí na zádech.

"Prohmatali jsme ji, mrchu, do hloubky čtyř metrů," vydechne chlapík se sondou a tou mrchou myslí lavinu. Je napovrchu profesionálně klidný; pod ledovou slupkou však zjevně hlodá profesionální vztek: "Jestli jsou ti hoši hlouběji, je to v hajzlu. Zdá se, že budou."

Nu - kdo si tohle zodpoví? Kdo složí účet za čtrnáct lidských životů, ztracených nesmyslně snad jen pro čárku ve výkazu, že někdo splnil úkol? Objeví se někdo před soudem?

"Nakonec nikdo neujde spravedlnosti," řekne vousáč beze stínu pochyby a rozmrazuje rampouchy holou dlaní, protože mu brání v mluvení. Nejsem si ale jist, zda myslíme oba stejnou spravedlnost v tuhle chvíli.

Vedoucí chaty na Popradském plese je otrávený, nervózní a nevyspalý. Akutní lavinové nebezpečí bylo vyhlášené včas, tvrdí a ukáže na ceduli, kde se to říká dokonce v několika jazycích; vyčuhuje jich ze sněhu kolem baráku několik. Pak přinese knihu, do které by každý host měl zapsat, kdy odchází, kam a na jak dlouho; tedy kdy začít hledat a kde, když se nevrátí. Samozřejmě tam měl být i zápis o chlapcích z komárenské průmyslovky; tenhle zápis ale chybí.

NUTRI-METICS

ZAJÍMÁTE SE O KOSMETIKU?
VOLEJTE /03/ 531-9217

Horská chata u Popradského Plesa, v jejíž bezprostřední blízkosti došlo k největší lavinové katastrofě v historii Vysokých Tater.

Někdo nechtěl přiznat, kam jde cvičit. Přece se nic nestalo a tedy se nic nestane.

Učitel leží v márnici vedle těl svých žáků, vyrovnaná řada. Snadné ukázat prstem na viníka neschopného obrany. Stejně snadné říci: bordel ve všem a všude, proč tedy čekat, že tady ne.

"Potřebovali bychom moderní technické vybavení," postěžuje si člověk z Horské služby, který přes další noc bdí u vysílačky: "Určitě vrtulník, abychom se na místo katastrofy dostali rychleji. Také elektronické detekční přístroje, které jsou už dávno běžné ve světě. Se sonadami to jde pomalu, mají jen určitou délku. A můžeme s nimi strašně ublížit; představ si, že tam dole ještě žiješ a já tě chytím za obličej."

Ottu, maďarského studenta komárenské průmyslovky, ovšem zachránil lavinový pes, žádná sonda. Lavinového psa můžete hladit a drbat za ušima bez obav: je hodný. Celý výcvik směřuje k tomu, aby měl lidi rád. Za lavinového psa se proto nehodí žádný vysloužilý od pohraniční stráže nebo policie.

"Prokousl jsem si prst, když docházel kyslík, dusil jsem se," Otto, tmavovlasý kluk, mi v popradské nemocnici ukáže zavázanou ruku. Náhoda: upravoval si vázání vedle směrku a větve spolu s větrovkou pak vytvořily malý prostor. Spotřeboval kyslík u podchlazeného těla se snižuje, Otto ale podle moudrých knížek už stejně dávno neměl žít. "Můj nejlepší kámoš byl Tibor. Povězte mi, co je s Tiborem..."

Slíbil jsem doktorovi, že neřeknu, a tedy nepovím. Ve stej-

Pokračování na další straně.

STĚHOVÁNÍ!

Lekáte se toho slova? Není důvod! My víme, jak na to, máme bohaté zkušenosti a ideální skříňový čtyřtunový automobil!

LEVNĚ - RYCHLE - SPOLEHLIVĚ - BEZPEČNĚ - CO NEJDŘÍV

Z Melbourne Vás odstěhujeme třeba až do Sydney či Adelaidy!

VOLEJTE MIRKA CIHELKU - TEL. /03/ 848-6980

Lavinový pes sleduje marmou snahu členů tatranské HS najít těla sblývajících dvou obětí za pomoci sond. Nezbýlo než čekat na jaro a doufat, že lidé přijdou dřív než hladová zvěř.

nám bloku, který teď držím v ruce, mám o dva listy vpředu seznam všech čtrnácti mrtvých: Tiborovo jméno je tam taky. "Nevím, Otto," lžu a snažím se mu koukat do očí: "Je tam zmatek. Kluci jsou v různých nemocnicích. Teprv vše dávají dohromady."

Za několik měsíců za Ottou zajedu znovu, už do Komárna, a omluvím se mu za to podtatranské lhaní; usměje se s pochopením a řekne, že se nezlobí.

Tibor je jeden z těch dvou mrtvých, kteří jsou stále pod sněhem. Na lavině se dělá další noc a další den. Konečně někdo s pravomocí rozhoduje a zastavuje práci. Horská služba rezignuje a loudavě, zvolna a neochotně s lopatami přes rameno odcházejí i vousatí chlapi z podhůří.

Bude se čekat na oblevu. A doufat, že lidé přijdou dřív než lišky, medvědi a jiná havěť.

Nikdo nebude obžalován pro čtrnáct mrtvých. A nikdo nebude odsouzen.

Vracím se od Popradského plesa směrem k elektrárně a musím ještě jednou přejít okraj laviny: natáhla svou bílou packu až přes cestu v protisvahu, který ji konečně zastavil ve volném pádu. Někdo sem položil čerstvé květiny: teď v zimě a čerstvé květiny.

Dívka z pošty ve Smokovci pláče, když slyší, jak volám tu zprávu do Prahy.

Foto autor

Problémy s automobilem?

Z.R. AUTOMOTIVE SERVICES *

jsou zde proto, aby Vám pomohly s mechanickými opravami všeho druhu!

Chtějte mluvit s panem Müllerem a dohovorejte se česky nebo slovensky, což oceníte zejména, pokud jste v Austrálii krátce a ještě Vás zlobí angličtina...

913 Mt. Alexander Rd., Essendon, Vic. 3040
Telefon /03/ 379-2818

Poznámka redakce *Panorámy*: Reportáž připomíná největší lavinové neštěstí v historii Vysokých Tater. Objektivně musíme podotknout, že technické vybavení Horské služby se od poloviny sedmdesátých let - což je doba děje - zlepšilo, ovšem nedostatek devizových prostředků je stálou překážkou nákupu špičkové záchranné techniky. Nedlouho po katastrofě u Popradského plesa začala Horská služba používat vrtulník ministerstva vnitra, umístěný na letišti v Popradě; vzhledem k robustní konstrukci a malé schopnosti manévrovat se pro záchranu v horách ovšem nehodil. Poté, co šéf-pilot vrtulníkové letky, který měl záchranný výjezd, zahynul při leteckém neštěstí u Bratislavy spolu s manželkou prezidenta G. Husáka, musel při akcích v horách zasahovat jiný, méně zkušený pilot. Tak došlo k havárii, při které přišel o život celý výkvet tatranské Horské služby. Většina členů HS, s nimiž autor mluvil na lavině u Popradského plesa, tedy již také nežije.

Klub za starou Prahu, založený roku 1900, vede v současnosti zoufalý a mnohdy marný boj za zachráně historických objektů. Snaží se např. o to, aby nebyla zbourána secesní budova hotelu Palace.

+++ V Československu je 2800 kin, která za rok prodají kolem 76 milionů vstupenek. Zatímco v českých zemích návštěvnost biografů stoupá, na Slovensku se snižuje. V průměru se čs. občan vypraví do kina šestkrát do roka.

+++ Rezervace na šumavském Boubíně oslaví v příštím roce 130 let existence. "Prales" navštíví ročně na 60,000 turistů, kteří jsou ohromeni lesními velikány, jejichž stáří se mnohdy odhaduje na 500 let. Protože návštěvníci opouštějí vyznačené stezky a rušivě zasahují do přírody, uvažuje se o postavení ochranného plotu.

+++ Zločin ze starší doby železné odhalili archeologové při průzkumu hrobu v Brně - Heršpíciích, který byl zjevně už v pravěku navštíven hřbitovními lupiči.

+++ Ke splavování dřeva se už od roku 1918 užívá vodní žlab, spojený s kmenů jehličnatých stromů bez jediného hřebíku, v Harmanci na Slovensku. Z původních 7 km ojedinelého díla dosud slouží plně 3 kilometry.

+++ Vlašský dvůr je po chrámu sv. Barbory nejnavštěvovanějším historickým objektem Kutné Hory. Ze 14. století, kdy mince razili řemeslníci povolání z Vlach, zůstalo 17 přízemních dílen, tzv. šmiten.

+++ Od narození botanika Filipa Maxmiliána Opitzky uplynulo 200 let: položil základy soustavného výzkumu české květeny.

+++ Liberecká zoo se jako první v Československu podařilo odchovat mládě orla mořského, který byl v Čechách vyhuben už před 130 roky.

+++ Třicet let své nechtuté existence oslavil podnik Tuzex: v Československu má 80 vlastních prodejen, jejichž prostřednictvím za rok napumpuje do státu pokladny na 200 milionů amerických dolarů. Dojnými kravami jsou především "příbuzní na Západě". Tuzex se oficiálně soustřeďuje na zboží, které "zatím" není kolem Řípu jinak k dostání. Nu, už hodně dlouho - a ještě hodně dlouho nebude.

+++ Už počtvrté se světová filatelistická výstava bude konat v Praze: příští rok od 26. srpna do 4. září.

+++ V Praze je na 250 památkově chráněných zahrad a parků. O jejich ochraně jednalo nedávno mezinárodní symposium.

Jiří ŠÝKORA hovoří s prozaičkou Evou LÍMANOVOU

Aby slunce svítilo

Ze Slovníku českých spisovatelů /Sixty-Eight Publishers, 1962/ se mj. dozvíme, že Eva LÍMANOVÁ, roz. Passerová, se narodila r. 1935 v Praze. studovala na gymnáziu v Martině, odkud byla před maturitou vyloučena pro kulaský původ. Pracovala jako pomocná dělnice, ošetrovatelka a laborantka. V roce 1964 hrála hlavní ženskou roli ve filmu J. Jirěše Křík, další role ve filmu O. Vávry Zlatá reneta a ve francouzském televizním filmu. Spolupracovala na scénáři filmu J. Němce Sousto, přispívala do rozhlasového Mikrofóra. Roku 1967 emigrovala do Kanady. Pro CBC v Torontě napsala dvě dětské televizní hry. Založila čs. televizní vysílání v Torontě a pracovala jako jeho producentka a autorka. Roku 1980 absolvovala rozhlasový a televizní kurs na Ryerson Polytechnical Institute. Publikuje v různých časopisech. V minulém čísle Panorámy jste si mohli přečíst její příspěvek do naší ankety "Přežijeme rok 2000?".

Kresba: Jiří ŠÝKORA

Očekávám, že jako spisovatelka ovlivíte bohatým výrazem: jak jste pojmenovala svoje dvě kočky?

Předpokládám, že teď očekáváte, že se z této láčky nějak vymaním! Kladete mi tuto otázku právě proto, že dobře víte, že moje dvě kočky, respektive jedna kočka a jeden kocour, se jmenují KOKA a KOKUR. Docela jim to sluší a stejně na to neslyší, jako by neslyšeli na MINILEF, SUNKVIST de COUCOUR JUNIOR a na COCO CHANNEL. Jak jsou původně pokřtěny 2 proc. mlékem,

Domníváte se, že všechno zlé je pro něco dobré?

Ne, to se tedy nedomnívám. Je to právě naopak. Zlé je vždy pro něco zlé a dobré je vždy pro něco dobré.

Hrála jste kdysi v Jirěšově filmu KŘÍK: styáská se vám po herecké práci a byla byste ochotna si ve filmu znovu zahrát?

Byla.

V exilu bylo vydáno již několik set knih od známých i nových autorů: jmenujte prosím tři, které máte nejraději.

Knihy jsou jako děti. Mám je ráda všechny. Mám je ráda, i když jsem je třeba nečetla. Mám ráda lesklé obálky a vůni tisku. Musím se přiznat, že v poslední době knihy spíš očíhávám než čtu, rozhodně jsem nepřečetla ani zdaleka všechny, které vyšly v exilu. A tak abych nějaké, která čeká v mé knihovně nepřečetla, neublížila, doufám, že se spokojíte s tím, že je mám všechny stejně ráda a že - pokud se ptáte, kterou bych si sebou vzala na pustý ostrov - musím odvětit, že vlastně ani nevím, ale pravděpodobně tu nejtlustší, aby mi hodně dlouho vydržela.

Váš bratr, Ivan Passer, režíruje už téměř dvacet let filmy v USA. Proč nemá takový úspěch jako Miloš Forman, když jeho film INTIMNÍ OSVĚTLENÍ je řazen odborníky mezi deset nejlepších filmů v historii?

Myslím, že Formanovu úspěchu se málokdo vyrovná. Miloš je výborný režisér a stejně výborný stratég. Můj bratr je jen výborný režisér.

Vím, že jste dokončila knížku o Japonsku: kde a kdy ji hodláte vydat?

Knížka je zatím zhruba dokončena, ale zbývá ještě mnoho práce, abych mohla uvažovat o jejím vydání. Pocho-pitelné, že bych ji nejraději vydala, pokud o ni bu-

dou mít zájem, v nakladatelství 68 Publishers v Toron-tu.

Vrátila byste se do Československa?

Ne.

Co považujete za svou nejlepší vlastnost?

Že ráda jím.

Věříte v posmrtný život a v Boha, v peklo a nebe?

Nevěřím, že něco někdy umírá. Věřím na převtělení, ale ještě zaživa. Všimněte si například, jak se ke stáří lidé začínou podobat svým pejskům, koňům atd. Ale vážně. Nevěřím, že existují vyšší a nižší tvo-rové. Vim, že jsme si všichni rovni, že potřebujeme jeden druhého a že nikdo a nic na této planetě si nemůže dělat nárok na to, že je důležitější než ostatní. Věřím, že každý si s sebou nosí stále své-ho Boha, své peklo a své nebe. Záleží na tom, jak s tím vším zacházíte. Je to vlastně naše svědomí. Když je čisté, jsme v nebi atd. Bůh to jen pozoruje a prostřednictvím hlasu ve vás vám dá najevo, zda ko-náte dobro nebo zlo. Každý na světě ví, aniž mu to někdo musí říkat, jaký je. Ten, kdo to neví, toho už Bůh opustil, čili nevěří, že nějaký Bůh existuje. Ty vážky ve vás, které vám říkají: teď už přestaň žvanit, koho to zajímá?, ty řídí i závažnější věci než je EGO, které člověku vyrostle, když ho někdo požádá o interview.

Čeho byste chtěla docílit ode dneška za deset let?

Ničeho. Když člověk "docílí", tak, jak slovo samo nazna-čuje, je v cíli. Ještě dlouho, pokud vůbec, nechci být v cíli. Já vlastně ani k žádnému nesměřuji, pokud nemusím. Přeji si, aby za deset let svítilo sluníčko jako dnes.

SINDLER CONTINENTAL CAKES

PRODÁVÁME VE VELKÉM svatební dorty, dorty k na-rozeninám, makové, ořechové a tvarohové koláče, jablkové zaviný...

84 River St., South Yarra, Vic. 3141
Telefon /03/ 241-7227

O vlajkách a věcech kolem

O australské vlajce se diskutuje již dlouho, někteří si myslí, že její změna není zapotřebí a zástava by měla zůstat taková, jaká je. Jiní tvrdí, že vyjadřuje kolonialistické rysy a závislost na Velké Británii a měla by vhodněji reprezentovat nezávislost Austrálie.

V přípravách oslav dvoustého výročí osídlení Austrálie evropskými, zejména anglosaskými přistěhovalci, byly vládou vydány pokyny, jak vlajky vyvěšovat. V čele má vlát současná australská národní vlajka a po jejím boku se vyvěsí vlajky v následujícím pořadí: vlajka cizího a svrchovaného státu, následuje vlajka etnické skupiny, vlajka australského státu či teritoria a posléze vlajka dvoustého výročí. Toto pořadí se nedočkalo všeobecného souhlasu, protože zmíněný protokol dává přednost vlajkám přistěhovalců a jiných zemí před australským státem.

Já si pak nejsem jist, co znamená "vlajka etnické skupiny" vyvěšená při oficiální příležitosti. Díkybohu my žádnou etnickou či emigrantskou vlajku nemáme, není ovšem vyloučeno, že se jí nemůžeme dočkat. Česko-slovenský exil používá a ctí vlajku, která je symbolem totalitního státního zřízení, nemáme vlastně na vybranou a můžeme se utěšovat, že původ čsl. vlajky je spojen se vznikem svobodného státu a s jeho demokratickými tradicemi. Anebo to jsou malichernosti a místo neplodných úvah bychom měli myslet na námi olivnitelné a palčivější problémy?

Austrálie se chlubí na papíře zdůrazňovanou nediskriminační politikou vůči přistěhovalcům. Skutečnost je ovšem jiná. Vytváří prakticky silný tlak asimilace zejména na druhou a třetí generaci, končící plnou absorpcí do australské společnosti. Musíme uznat, že to má velké výhody jak ve veřejném tak soukromém životě s jednou palčivou výjimkou – ztrátou kontinuity s naší staletou kulturou, tradicemi, způsobem života a jazykem.

Zeptám-li se, zda toto potřebujeme k životu v Austrálii, mnoho krajanů a zejména pivní vlastenci se na mne budou zlobit, také ti, kteří pro československou věc kromě upravení vztahu k ČSSR nic nedělají a jejichž děti se již česky nebo slovensky nedomluví. V mateřském jazyku nechtou, protože jejich rodiče české a slovenské knihy nekupují. Čeština a slovenština se v těchto rodinách vytrácí a k dorozumění nepoužívají. Jsem si vědom, že to ještě zcela nelikviduje sounáležitost s českými a slovenskými tradicemi a kulturou, jde ale zajisté o silné omezení.

Jak se na tuto problematiku dívá Austrálie, když její vláda tak vehementně tlačí mnohonárodnost /multikulturalismus/ do svého programu? Nebo je to jen volební kosmetika?

Vyučování cizím jazykům je v Austrálii popelkou a většina škol to považuje za zbytečný přepych a záci za zbytečnou zátěž. Anglicky se přece domluvíme v každém koutě světa, neb je to povinností všech lidí na světě touto řečí mluvit, tak proč se namáhat. A při tom jeden z každých pěti australských obyvatel mluví denně ještě jinak než anglicky, na druhé straně osmdesát pět procent těch, kterým je angličtina rodným jazykem, se nikdy ani nepokusilo o zvládnutí nějaké jiné řeči. To definitivně není český přístup, naše zkušenosti nám od nepaměti přímo velely se učit jiným jazykům a první prezident republiky T.G. Masaryk nabádal: kolik řečí znáš, tolikrát jsi člověkem. Tento český přístup a vklad se bohužel v mnoha našich

rodinách nerespektuje a vrozená schopnost není využita.

Vláda silně omezila vyučování angličtině jako druhému jazyku s názorem, že angličtina má být prvním jazykem pro každého, kdo žije v Austrálii bez rozdílu původu a že dvoujazyčnost je jen přítěží, protože omezuje perfektní zvládnutí jednoho či druhého jazyka, případně obou. Tento názor je podporován tvrzením, že nedokonalá znalost angličtiny zabraňuje získání lépe kvalifikovaných pracovních příležitostí a služebního postupu. To je pravda.

Při této příležitosti si musíme uvědomit, že čeština a slovenština nemají pro globální veřejný život v Austrálii valný význam. Znalost rodného jazyka rodičů má pro jejich děti nepopíratelný smysl při jejich vzájemném dorozumění a podporuje porozumění s kulturou domovské země. V Austrálii bylo jmenováno devět jazyků /arabština, mandarínská čínština, franština, indonéština, italština, japonština, němčina, řečtina a španělština/, kterým se pro jejich mezinárodní a zejména obchodní a diplomatickou důležitost má dávat při vyučování přednost. My bychom tedy měli náš vrozený a po generace pěstovaný talent využít a naše děti by se měly učit těmto zmíněným jazykům, lépe se pak v praktickém životě uplatní. Austrálie posílá do jiných zemí tisíce lidí s možnostmi v diplomatických službách, obchodě atd., pouze třetina z nich se může domluvit v hostitelské zemi, pokud tam není úředním jazykem angličtina. To mi připadá zcela absurdní. Uplatněme se tak, prospějme sobě i celé Austrálii, využijme naší schopnosti se učit jazykům.

Obchod se lépe daří, když se dorozumíme se zahraničním partnerem v jeho řeči; budme upřímní, českých povidel se tolik nedovází jako japonských technologických výrobků. A abych nezapomněl, australský ministerský předseda dosud nepřišel mezi nás na sokolskou taneční zábavu a nedal tak punc zařazení češtiny do celoaustřalského vyučovacího preferenčního programu. S řečtinou je to holenku jiná!

Jestliže politici takového kalibru se zajímají o tančovačku přistěhovalckého lidu, což je koneckonců v pořádku, pak by mohli dát do pořádku také státem udržo-

PŘEDPLATNÉ ZAPLACENO..?

AMP

★★★★★

Zdeněk ROBEŠ, konzultant pro největší pojišťovací a investiční společnost v Austrálii

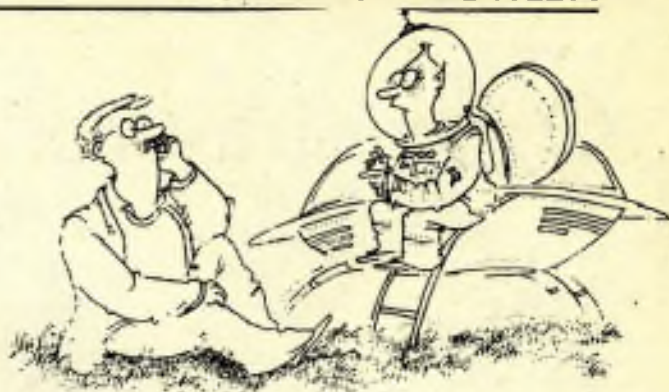
Vám nesdvazně poradí a připraví program pro firemní či osobní superannuation, pro převod superannuation na důchodové zabezpečení /ADF-DA/, osobní životní pojištění, investice velkého výběru, dětské programy /investice/, zabezpečení příjmu v případě nemoci nebo úrazu...

... také pojištění obchodu, továrny, domu, osobního majetku, automobilu, cestovní pojištění i pojištění elektroniky.

Telefon /03/ 370 - 2266

AMP

vané sdělovací prostředky, které slouží přistěhovalcům v jejichrodných jazycích a získávají tak voličské hlasy. Podprůměrná jazyková a stylistická úroveň českého vysílání rozhlasové stanice 3EA v Melbourne sympatie nezíská. Jestliže jsem se dotknul špatné češtiny, která podstatně snižuje smysl a hodnotu českého vysílání v Melbourne /a tak počet posluchačů/, pak se musím zmínit o akademickém pracovišti zaměřeném na slovanské jazyky, které by mohlo a mělo pozvednout úroveň zmíněného vysílání z jazykové a stylistické stránky. Tím ovšem neříkám, že by se to pracoviště nemělo podílet i na vyjadřovacích prostředcích českého a slovenského tisku vydávaného v Austrálii. Vysokoškolské studium češtiny a slovenštiny v Austrálii a jazykovědný výzkum spojený s tímto studiem by se měly kladně projevit na vyjadřovací úrovni všech Čechů a Slováků žijících v Austrálii.

U NÁS NA MC 459 JSME SI VŠICHNI ROVNÍ. OBZVLÁŠTĚ PAK NĚKTERÍ.

PŘED 50 ROKY PŘISTÁL

První Čech na Severním pólu

ANEB PROČ SE MLČÍ O TOM, KAM ZMIZEL JAN BŘEZINA

Kdysi jsem se na pražské poště zeptal, zda je možné poslat telegram na Severní pól; slečna v okýnku ani nemrkla, koukla do nějaké knížky a řekla cenu. Ale pak jí to přece nedalo, zvedla oči a zeptala se: "Vy tam máte někoho?"

Ale kdepak, slečna od telegrafních drátů, razítek co bouchají a poštovních známek, které obletují svět. Jen jsem znal paní, která tam měla adresáta. Paní s hromádkou zažloutlých dopisů, nekvalitních fotografií a starých telegramů, které přišly opačným směrem. Znal jsem paní, která desítky, dlouhé desítky roků čekala odpověď na vlastní dopisy, telegramy a úpěnlivé prosby.

Až teď v Austrálii, po letech, se dozvídám, že zemřela, aniž se dozvěděla pravdu.

Paní MUDr. Marie Březinová bývala lékařkou v pražské Thomayerově nemocnici v dobách, kdy tam šéfoval doktor Kriegel. Nenápadná a tichá žena, snad trochu poznamenaná profesí: tam, co pracovala, lidé po těžkých operacích často umírali, velmi často.

"Tohle byl náš Honzík," řekla a ukázala zašlý snímek. Mlčela chvíli. Co taky dodat? Snad že je blbost, aby lidé umírali, když je jim málo přes dvacet?

Jan Březina se narodil roku 1914 v Kolíně, co stojí v pěkné rovině. O třiačtyřicet let později jako pilot přistál na Severním pólu. Přistál tam ovšem jako občan SSSR, nikoli jako Čechoslovák: jeho rodiče - podobně jako rodiče Alexandra Dubčeka na Slovensku - se přihlásili do programu Interhelpa a s celou rodinou odstěhovali tam, odkud Fučík vozil barvotiskové reportáže. Nemá cenu po letech rozebírat, zda udělali dobře, méně dobře či zcela nedobře, k čemu to: faktem je, že využili šťastné shody okolností koncem války a s velkou úlevou se vrátili do Československa, tedy domů.

Ovšem bez Honzíka, bez Jana.

Ale začneme od konce. Tohle napsala letos v květnu Haló sobota, víkendová příloha pražského Rudého práva: Sovětská výprava k Severnímu pólu neměla mezinárodní

charakter. Proto udivuje přítomnost našeho krajana ve výpravě. Janovo postavení bylo tak trochu výsadní - šlo ovšem o výsadu, kterou si sám vydobyl... Stal se pilotem a povolání, zalétával nové stroje, ověřoval i jejich letové vlastnosti v extrémních podmínkách. Přelétával například Karakumskou poušť. Tam také onemocněl malárií. Po vyléčení nastoupil vojenskou základní službu, byl u námořního letectva. Po vojně létal u Správy severní námořní cesty. Tak se také dozvěděl o projektu leteckého dobytí Severního pólu. Konkurs byl náročný, ale Jan Březina v něm obstál nejlépe ze všech početných adjemů. Byl přijat... Z Moskvy trvala cesta výpravě přes dva měsíce. Čtyřmotorová letadla značek N-169, N-170, N-171 a N-172 doprovázel průzkumný letoun U-2. Letadla se trpělivě přibližovala ke svému cíli přes Archangelsk, Narjan-Mar, Novou zemi, Zemi Františka Josefa a pak z Rudolfova ostrova přímo k Severnímu pólu. Cesta probíhala v třeskutých mrazech, bouřích, ve víchru i tání. Výpravu vedl akademik Otto Juljevič Šmidt... Dne 21. května 1937 přistál první letec... Na pólu - tedy na mohutné ledové kře - zůstala čtyřčlenná skupina, která za dobu devíti měsíců pak urazila od pólu 2500 kilometrů /šlo o skupinu pod vedením Papanina, ale to už se J. Březiny netýká - pozn. Panorámy/... Ani letadla, která dobyla Severní pól, neměla zpáteční cestu bez potíží. Piloti museli obrátit taktizovat, protože hrozil nedostatek pohonných hmot, na některých letištích už nebyl sníh a letadla měla místo kovového podvozku lyže...

Tolik Haló sobota v článku R. Krátkého. Nic proti uváženým faktům, sedí: měl jsem kdysi v ruce stejné dokumenty, stejné novinové výstřižky, stejné fotografie a stejné dopisy. Pokud jde o vlastní výpravu, vyplývalo z nich ale trochu víc. Třeba to, že Jan Březina měl nějaké problémy s Ivanem Papaninem, z něhož pak stalinská propaganda udělala největšího polárníka zeměkoule a okolí: podle Jana Březiny to byl v podstatě primitiv a hulvát, více politruk než vědec. Duší všeho byl právě akademik Šmidt, odborník vzatý na slo-

Pokračování na další straně

vo. Ale ten jaksi vymizel z pozdějších chvalozpěvů:
byl totiž Žid a být Židem v SSSR znamenalo mít smůlu
jen o málo menší, než o kus vedle za Hitlera.

Jan Březina dostal medaili a řekli mu, že je hrdina. A to bylo taky všechno, co měl z celé výpravy: jen ještě někde zůstala nenávisť, o níž nic netušil a nevěděl; dost možná teprve dodatečně někomu došlo, že byl vlastně cizinec, Čech, nebezpečný element; dost možná za vším, co se potom stalo, byl sám Papanin, který Honzu neměl ani trochu rád.

Jan se, žel, nedožil ani třiceti let..., uzavírá Haló sobota. A finiš, tečka: ani slovo dál, co se vlastně přihodilo: Jan Březina se jaksí vypařil.

Pani doktorka Březinová plakala ještě po letech a nestyděla se za své slzy. Honzu, bráchu, měla strašně ráda, jak už holky své bratry mívají. "Pak jednou před rámem pro něho přišla tajná policie a od té doby ho už nikdo nikdy neviděl," řekla a držela v ruce malou fotku: "Nikdo ho nikdy z ničeho neobvinil. Nikdo ho nikdy z ničeho veřejně neobžaloval. Nikdo ho nikdy za nic neodsoudil. Prostě ho odvedli a beze stopy zmizel..."

Byla to doba, kdy se lidé ztráceli, a nikdo nevěděl, vlastně proč. Nikdo se ani neptal. Lidé večer zhasínali s hrůzou a jen čekali. A k ránu za okny po vymetených moskevských ulicích svištěly policejní nákladáky. Ani trochu nešlo o vinu či nevinu. Kdosi položený v pozadí rozhodoval podle okamžitého hnutí mysli: jednou třídní původ, jindy náboženské vyznání, vzdělání, pak třeba jen určité povolání.

"Nikdo nám nikdy neřekl, v jakém vězení či táboře našeho Honzíka vlastně drží," vzpomínala těžce doktorka Březinová: "Ani jestli žije nebo nežije. V Moskvě bylo jen jedno malé okénko, ke kterému se sjížděli lidé z celého Ruska. A čekali před ním pak ve frontě někdy celé dny, v dešti, mrazu. Vždy se na okamžik otevřelo a vteklý policista vyrvál ze zmrzlých pokorných rukou balíček se jménem zatčeného a zase dalším čekajícím zabouchl před nosem. Všichni doufali, že to vězni dostanou. I my jsme doufali, že Honzíkovu trochu pomůžeme, a tedy jsme takhle čekali. Jestli něco opravdu dostal, nevíme. Nikdy jsme nedostli žádnou potvrzku."

A tím téměř končí příběh prvního Čecha, který stál na Severním pólu. Ale ještě ne tak docela.

Po celou dobu, po kterou rodina ještě žila v Sovětském svazu, se snažila zjistit něco o Janově osudu. Nikdo jim nikdy neodpověděl ani slovo.

Pak - po návratu do Československa - svítla slabá, neuvěřitelná naděje. Kdoisi z jeho bývalých kolínských kamarádů řekl, že má dojem, že ho zahlédl na ulici za války. Nemluvil s ním, jen ho viděl. Ale jak by se Jan Březina ze sovětského vězení dostal do Protektorátu? Taký další informace, že snad byl jako partyzán na Slovensku, se ukázala jen jako fáma.

Ovšem proč se nezeptat u kováře: když se politická situace v Československu poněkud uvolnila - v padesátých letech samozřejmě nebyla legrace mít v příbuzenstvu někoho, koho sbalila sovětská policie - začala rodina bombardovat sovětskou ambasádu v Praze dotazy. Dlouho ticho, předlouho. Až konečně přišel kus papíru vytrženého ze školního sešitu, s neostříženým, odrbaným okrajem, a na tom azbukou bez jakéhokoli data suché sdělení, že podle zjištění sovětských úřadů je Jan Březina mrtev.

Není, co by se dalo ještě napsat.

Rudé právo při 50. výročí přistání na Severním pólu
neřeklo celou pravdu.

Paní doktorka Březinová zemřela.

Prý v Sovětském svazu pootevřou vrátka k minulosti,

aspoň slibují. Snad budou mít už papír s hlavičkou, když jde o člověka, a taky ochotu říci více slov. Snad.

Ale kdo se bude bít za kluka z Kolína, který doletěl až na severní rožnu?

had

se zlobí...

je na rozpacích...

Zákon o čs. občanovi?

Letadlo přistálo na Rudém náměstí

... a raduie se!

HOKEJISTA BUBLA ZATČEN PRO PAŠOVÁNÍ DROG

Emigrantův konec

VÍDEŇ (zr) — Rakouská policie v pátek oznámila, že zatkla osmičlennou skupinu pašeráků drog, a zdůraznila, že hlavním členem bandy byl bývalý českopolský bojejlota Jiří Hrubá.

Letos 37letý Jiří Bublík, někdejší hráč Litvínova, spartá a reprezentáčního mužstva ČSSR, dostal v roce 1981 jako trojnásobný mistr světa možnost ukončit aktivní hráčskou činnost v Kanadě. S celkem Vancouver Canucks se dostal až do finále Stanleyho poháru. Na ústupu v roce 1985 byl křídlo zastupel a Progrespormu, skončila a Bublík se rozhodl pro emigraci.

Osmičlennou bandu pašeráckú polícia vyvíratela, když vystúpila sroti jedného muža v Klosterneburgu v Vidne, ktorý zemeľ na predávkovaní heroinom. Krómé bytí byl v čale bandy kanadský občan Josef Janda. Heroin zjedlie na Blitzky východ nakupovat bývalá z četru nálež za 200 kilogramů stříbra ní automobily, pět kilogramů stříbra, několik vkladních knížek a 900 000 šilinků v "dobrych". Začle ní této bandy pašerácké je jedním z největších úspěchů rakouské policie v boji proti ilegálnímu obchodu z narkotiky.

československá občanka Anna Poláková

Podle oznámení rakouské policie se podařilo zabavit 1,2 kg drogy, která měla na černém trhu cenu asi sedm miliónů šilinků. Subjovia s tímto bandou propašovali za Rakouska přes 30 kilogramů heroinu v banónech, balících kávy nebo konzervách. Navíc pak policie u členů bandy zabavila dva luxusní automobily, pět kilogramů stříbra, několik vkladních knížek a 600 000 šilinků v »drobných«. Zaregistrovali též úspěchy rakouské policie v boji proti ilegálnímu obchodu s narkotiky.

Slovo "sarkofág" pochází ze staročestiny a znamená v překladu "maso požírající". Teprve později byly tímto názvem označovány kamenné rakve, nebo lépe řečeno kamenné obaly rakví, v nichž byli pohřbíváni velmoži. Po katastrofě v Černobylu bylo toto slovo používáno v přeneseném slova smyslu pro tamní betonem obestavěnou atomovou elektrárnu a od té doby atělesňuje va-

jednou přišel

DOPIS Z VIDNĚ

MALÁ ZAMYŠLENÍ JINDŘICHA LIONA Z RAKOUSKA

rovně мене, мене текеł лідству, aby naši planetu neproměnilo jednou v kolektivní sarkofág.

Stejným názvem pojmenoval redaktor moskevské Pravdy Vladimír Štěpanovič Gubarev své divadelní drama, které mělo v uplynulých dnech mimosovětskou premiéru ve vídeňském Volkstheateru. Autor hry byl osobně přítomen a na tiskové konferenci odpověděl novinářovi na otázku, zda v SSSR skutečně dochází ke změně k lepšímu, slovy: "Nejlípší důkaz: že mohu být přítomen premiéře své hry na Západě". Samozřejmě účast autora při premiéře svého díla kdekoliv na světě je pro sovětského dramatika důkaz velkých změn v jeho vlasti.

Tato smutná skutečnost není ovšem jediným důkazem určitého nového vývoje, k němuž v Sovětském svazu v poslední době dochází. My tyto důkazy shledáváme spíše v kritickém postoji autora k určitým jevům v jeho vlasti, které směl vložit protagonistům své hry bezrestně do úst. Ukdakově několik z nich podle mých poznámek během představení, ovšem ne v doslovném znění.

"Kdo je vlastně vinen na katastrofě? Systém, který se postaral o to, že nikdo za nic nenese odpovědnost", praví jeden z postižených těsně před svou smrtí vyšetřujícímu prokurátorovi. Jiný odpovídá: "Hlavní příčina neštěstí? Ze jsme ochotně převzali závazek zkrátnit stavbu atomové elektrárny a dokončit ji dlouho před úhátou". Opět jiný odpovídá ve formě otázky: "Proč se při stavbě používal materiál, který už před 12 lety způsobil v Buchaře veliký požár a jehož už tehdy bylo zakázáno používat? Proč požárníci při zásahu byli špatně chráněni, proč neměli k dispozici předepsané ochranné oblečení? Protože se šetřilo!" A ještě jiný se vymlouvá: "U nás nehlédějte vinu, my jsme třikrát vyhráli putovní prapore! Hleďte ji tam, odkud nám dodávali vadný materiál!"

Kritizované nedostatky známe z vlastní zkušenosti. Ale těch několik ukázek z mnohem většího množství kritických výroků sovětské hry je novinkou. I když autor zneutralizoval účinek kritiky poukazem na převahu sovětského zřízení /jeden z lékařů např. prohlašuje po návštěvě amerického chirurga u obětí: "Teď to tu byl okoukat a Američani, kteří uplatní naše metody v mnohem větší, nově postavené nemocnici, budou vytrubovat do světa, že je to jejich úspěch..."/, je obsah hry svou kritičností přece jen úplně novým a nának určitých změn uvnitř SSSR.

Rakouské obecnstvo si ovšem neuvědomuje jejich revolučnost v zemi, kde dosud byla jakákoliv kritika domácích nedostatků naprosto tabu. Je však Sarkofág ve vídeňském Volkstheateru skutečně náznakem změn a jsou tyto trvalého rázu? To nám napoví až budoucnost.

Pozn. redakce: Vzhledem k tomu, že jsme nešťastně přišli o redakčního psa, tiskářský šotek vylezl z díry a zvlčil: vybral si minulý fejeton J. Liona /o houbách/ a přeházel v něm odstavce. Velmi se omlouváme autorovi i čtenářům. Díky pochození chovatele H. Stehlika jsme pro Panorámu pořídili jiné a ještě zubatější stvoření, vážící až 45 kg: šotek varován, zstrašen a doufáme už zase v díře.

Z VYŠŠÍCH KRUHŮ

Podle informace Charty 77 /dokument č. 37/1987/ australský ministr zahraničí pan Hayden, M.P., při své návštěvě Československa projevil zájem o setkání s několika představiteli Charty 77. Jak vyplývá ze sdělení, Charta se dostavila, nedostavil se však pan Hayden, jehož přítomni australské diplomaty omluvili tím - citujeme - ze zmíněného dokumentu - že "nechtěl riskovat neúspěch svých oficiálních jednání o spojování rodin a že mu bylo panem ministrem Chňoupkem naznačeno, že setkání s představiteli Charty 77 by mohlo úspěch těchto jednání ohrozit." Konec citátu. Zástupci Charty 77 vzali toto vysvětlení na vědomí a členům doprovodu pana Haydena tlumočili své názory na stav dodržování lidských práv v Československu a některé další problémy. Přitom vyjádřili svůj názor, že - opět citujeme - "veřejná setkání tohoto druhu ve skutečnosti neohrožují jednání zahraničních představitelů s představiteli čs. vlády, ale naopak mohou přispět k vzájemnému objasnění stanovisek a k podpoře oprávněných požadavků v oblasti lidských a občanských práv." Jak jsme již naše čtenáře informovali, požádali jsme pana Haydena, aby prostřednictvím Panorámy řekl čs. komunitě v Austrálii trochu víc o svých jednáních v Československu. Bohužel jsme zatím - tj. do dne, kdy dáváme toto číslo do tisku - nedostali odpověď.

Janáčkova opera *Její pastorkyňa*, provozována mimo Československo pod názvem *Jenufa*, má v San Franciscu již svoji tradici, ne-li domovské právo. K premiéře tam došlo v roce 1969 a na nastudování z roku 1980 se stále vzpomíná vzhledem k vynikajícímu výkonu švédské sopranistky E. Söderströmové v roli Jenufy a jihoslovanské altistky S. Jurinacové v úloze Kostelníčky. Současné nastudování této Janáčkovy opery v San Franciscu si u kritiky a obecnstva ale zřekává všechny superlativy, připravil je dávný přítel české hudby a dirigent australského původu Sir Charles Mackerras, který se vrátil k původní skladatelově instrumentaci a hlavní role obsadil slovenskou sopranistkou G. Benáčkovou-Čápkovou, v USA dlouho žijící altistkou L. Rysanekovou, Laca zpívá Polák W. Ochman a Števu americký tenorista N. Rosenshein. Opera se zpívá česky, na jazykové přípravě zpěvků se podílela Y. Synková-Graffová, která také zpracovávala anglické překlady a vysvětlující titulky, které jsou promítány během představení, aby americké obecnstvo rozumělo textu a ději.

IP

ADVOKÁT

JUDR. MILAN KANTOR

/LL.B., Barrister and Solicitor of the Supreme Court of Victoria/

specializuje se na kupní smlouvy, převody nemovitostí, nájemní smlouvy, zakládání společností a partnerství, na vykonávání dědických nároků a na přípravu testamentů,

všeobecně na případy týkající se nesporných majetkoprávních záležitostí.

Než podepíšete smlouvu, která je obvykle závazná a která může mít i dalekosáhlé nepřiznivé následky, přijďte na právní poradů!

500 COLLINS STREET, MELBOURNE, VIC. 3000
TEL.: /03/ 62-6196

Pavel HOMOLKA

Ne tak jednoduše

Dočetl jsem článek Jiřího VESELÉHO /*Panorama* 3/1987, *Jazz /a my/ v cizině/* a jsem takřka jíc vedle z toho, co autor myslí a kam míří. Říká, že je třeba se vyhnout zjednodušením - a přitom sám do nich zabředl.

Myslet si, že jde jen o dechovku a jazz /či kterýkoliv jiný hudební žánr/ znamená být ode všeho pěkně vzdálen a nechat bez povšimnutí např. spoustu zavěšených článků, které vyšly v různých exilových časopisech.

Především: režimu v Československu jde o potlačení každé nezávislé aktivity, která není plně pod jeho kontrolou, ať už jsou to trampové /ti by mohli povídat/, jazzmeni, rockeři, výtvarníci, věřící atd. Víím, že do průsvitu se může dostat i kapelník od dechovky, když dejme tomu odmítne hrát na okresní "mírové slavnosti" /víím o takovém případě/, či pěvecký soubor, který nechce vystupovat na krajské "slavnosti družby" v Brně, když mu zakázali uvést Smetanovu Českou píseň kvůli jejímu náboženskému obsahu. Chudák Smetana - kdyby věděl.

Jak je tedy patrné, muzika v těchto věcech hraje druhé housle. Rozhodující je postoj umělce či občana.

A právě proto se Jazzová sekce dostala do konfrontace s režimem. Trvala na svém programu propagace jazzu a všech forem moderního umění a z této cesty nesešla. Ani se nesnížila k tzv. úlitbám bohům, což v praxi znamená "chtěli bychom sice dělat svoje, ale nejdřív připravíme třeba 'pásmo revolučních písní', abychom si naklonili mocné". Jenže mocní rychle vytyčí slabost a možný potenciál takových lidí a vyžadují víc... a víc... a ještě víc propagandistické práce, víc... a víc... a ještě víc pořadů k různým výročím apod. Členové takhle postižené organizace - zejména řadoví - rychle ztratí o činnost zájem, vše se dělá formálně a bez stopy nadšení: nakonec je z toho opravdu "platný" člen smečky, zvané Národní fronta.

S Jazzovou sekci tomu bylo jinak. Dějala vždy to, co měla ve stanovách, a časem rozšiřovala pole své působnosti. Neměla problémy při získávání nadšených přispěvatelů a aktivních členů, protože lidé brzy poznali, že jde o organizaci, ve které stojí za to být. Činnost byla zkrátka velmi široká - od jazzu přes rock, moderní vážnou hudbu po výtvarné umění a literaturu. To všem pro mnoho mladých lidí znamenalo nové obzory a něco jako nahlédnutí do tajemné třinácté komnaty. Kdo četl Orwellův 1984, jistě si vzpomene, jak se hlavní hrdina dopátrával pravdy o minulosti a jaké mu to přinášelo vzrušení. Stejně pocíty mají mladí lidé v Československu, kteří objevují zmraženou pravdu a hledají svůj postoj.

Za největší přínos Jazzové sekce považují, že dala nahlédnout do minulosti a ukázala, jak hodně z těchto

hodnot přežívá a může žít i nadále přes oficiální nelásku.

Je tomu tak: v Československu je doba temna a bible se může číst jen v dutém kmenu stoleté lípy. Náš národ v těžkých dobách lne ke kultuře a chrání ji jako věc nejdražší. Ivan Jirous, představitel českého hudebního podzemí, o tom řekl: "Dá se udělat spousta práce, pokud umělec chce málo pro sebe a hodně pro ostatní."

A co my /ve světě/? Ano, jistě: Smetana, Dvořák, Martinů... za ně se dá postavit. Ale co lidé, kteří tvoří dnes, ať už v Československu či emigraci? Právě těm může náš postoj pomoci. Pro budoucnost je důležité, co děláme v současnosti - a opravdu je potřeba pracovat v mnoha směrech.

Na 50 milionů sázenek sportky, sázky a matasa ročně přijme 5663 čs. sběren legálního hazardu. Čtyři procenta výher si však roztržiti šťastlivci nikdy nevyzvednou.

+++ O tom, jak to vypadá s glasností made in Czechoslovakia v praxi, se mj. nedávno hovořilo i na sjezdu českých novinářů v Praze. B. Janečková z televize např. uvedla, že když přišla za ředitelem OPBH v Praze 6 s dotazem, proč se netopí v mateřské škole, pustil soudruh naplno rádio, aby nemohla použít magnetofon. Když se televize chtěla podívat na to, jak se pije alkohol v plzeňské Škodovce, trvalo dva měsíce, než vrátný redaktory pustil za bránu. Tam se pak ovšem jen dozvěděli, že závodní lékařka jim z příkazu ředitelství nesmí nic říci.

+++ V Paraguayi prý vyšla tajně Reportáž psaná na oprátce, za jejíhož autora se oficiálně označuje J. Fučík, sděluje spiklenecky Rudé právo. Nikomu to tedy neříkejte.

SOUKROMÉ HODINY ANGLIČTINY

ve Vašem volném čase připraví kvalifikovaná učitelka jazyků.

Volejte Helenu /03/ 531-8551

NAVŠTIVTE

Green Gables Chalet

★★★★ WARBURTON ★★★★★
Pouhou hodinu jízdy autem z Melbourne!

Můžete zde prožít příjemnou dovolenou v krásném prostředí, můžete se zde zastavit na nedělní oběd s výběrem českých i australských jídel vyhlášené jakostí, můžete zajít i jen na odpolední svačinu!

Mimo jiného budete mít k dispozici 8 ckrů stylově udržovaných zahrad, tenisový kurt s večerním osvětlením a vyhřívány bazén...

Místnosti pro oslavy všeho druhu, restaurace B.Y.O.

INFORMACE - P.O. Box 25, Warburton, Vic. 3793
Telefon /059/ 66-2077

DAŇOVÉ I ÚČETNÍ PORADY ★★★★★★

W. A. GROSSMAN, AASA CPA

Certified Practising Accountant
Registered Tax Agent

2 Hertford Crescent, Wheelers Hill, Vic. 3150

Volejte česky nebo slovensky /Melbourne/
v průběhu dne: /03/ 561-8173
večer /do 9 hod./: /03/ 561-3171

O KNIHÁCH
(nových i j.)

V exilovém tisku byla uveřejněna zpráva, že třicet čl. spisovatelů a publicistů, jejichž díla jsou již 17 let na indexu a nesmí se publikovat, se obrátilo na nového předsedu české vlády Ladislava Adamec s žádostí, aby byl tento zákaz odvolán. Byli postiženi za to, že se podíleli na reformních snahách Pražského jara v roce 1968. V petici je poukázáno na to, že na černé listině se objevilo více než dvě stě literátů, což "škodí celé společnosti a pověsti země".

Nevím, kdo o tuto milost požádal, jen si vzpomínám na podobné pokání filmové režisérky Věry Chytilové, která na kolenou prosila prezidenta Husáka, aby mohl natáčet, že nic jiného neumí, čelil jsem její trapnou supliku v anglickém překladu v časopise Encounter. Ale abych se vrátil k čerstvé zprávě, ta také žádala, aby byl do vlasti umožněn návrat těm spisovatelům a publicistům, kteří byli nuceni emigrovat na Západ.

Nevím, kdo z nich "byl nucen" k opuštění Československa a domnívám se, že "cizina" se jim po dvaceti letech stala více méně domovem. Možná jde o valuty, do světových jazyků se z českých autorů vlastně dnes překládá jen Kundera a Škvorecký, a to je Živnostenské bance líto, že je nemá pod šturcem.

Uvažuji také, zda do této skupiny repatriantů by byl jmenován také Jára Kohout. Byl nedávno v Melbourne a vykládal mi, že v roce 1968 ho v Americe navštívil Karel Vlach, který tam tehdy hostoval se svým orchestrem a uzavřel s Kohoutem smlouvu na šedesát představení "Na tý louce zelený" v Karlínském divadle v Praze. Dubček ale ze zelený louky zmizel dříve, než Kohout mohl přijet, ovládl ji Husák a pro jeho kejchání nebylo kykryryk žádoucí.

Jára Kohout mi při této příležitosti také sdělil, že na toto porušení smlouvy nezapomíná a když Gorbačov pozval do Moskvy Baryšnikovova či Rostropoviče, Husák, poslušný kremelský sluha, by měl tedy pozvat do Prahy Kohouta.

Jára Kohout má dosud velký smysl pro humor a přesto, že je mu více než osmdesát, si stále utahuje i z těch, kteří za nic nemohou. Znovu jsem si vzal do ruky jeho knížku HOP SEM HOP TAM /Konfrontace, Curych, 1977, str. 253, 16 fotogr. příloh, a viděl jsem, že nejsem prvním ani posledním terčem legrace Járy Kohouta. Dostal jsem se vlastně do společnosti lidí v jeho okruhu a ti, vyjma mne znamenali či znamenají cosi v české kultuře. Čtete jeho knížku a uhlídáte.

Defilují tam desítky jmen spjatých zejména s pražským divadlem a společenským životem v období let 1920-1948. A ta další se pak týkají exilového života zejména ve Spojených státech. Emigrace není snadná pro nikoho a zejména pro česky mluvícího více než čtyřicetiletého herce. A přece se Jára Kohout nedal a stále rozdává radost nejen nám v exilu na všech světadílech, ale i našim doma po radiových vlnách. Kohoutovy memoáry jsou zajímavé, osvěžují naše vzpomínky na to, co se již nevrátí a na ty, které již neuvidíme či neuslyšíme. Kohout se odvážně vysmívá mnohým slavným, někdy až krutě, nezapomíná ale na sebe samotného, neomlouvá své nešikovnosti, kterým se, tak jako kdokoli z nás, nevyvaroval, vždyť jinak život by byl jednotvárný a nudný. A toho je Jára Kohout zjevným nepřitelem. Závěr knížky HOP SEM HOP TAM tvoří dva dopisy k příležitosti sedmdesátin Járy Kohouta. V jednom píše Miloš Forman: "...Vám přeju jen to nejlepší a že se Vám moc obdivuju, protože když už na tom světě není pravda, tak ať je aspoň sranda." V druhém píše Zdeněk Štěpánek: "...Kdybys byl doma, léta by tě stejně odsta-

vila, zaschl bys u zdi stejně jako v exilu..." Myslím, že tenhlecten národní umělec neměl pravdu.

Po celé odpoledne, které jsem s Járou Kohoutem propovídal, jsem pozoroval, že cosi při sobě skrývá, náš trpasličí jezevčík Ferda to vyčenichal přesně:

Kdo má v uzlíčku zaječí pacičku,
ten se neztratí, směla na něj neplatí.
Když ji pohladí, ona mu poradí,
kouzlí, čaruje, co chce, to mu daruje.

Kdo má v uzlíčku zaječí pacičku,
všechno dovede, všechno se mu povede.

Celý ten měňavý život osmdesátiletého Járy Kohouta byl, je a bude prima, jak říká. Tisíce a tisíce lidí potěšil a pobavil - bezmála čtyřicet let doma a zanedlouho čtyřicet let v exilu. Klobouk dolů!

Czesław Miłosz: The Captive Mind. King Penguin, 1985, str. 251, \$9.91. Jméno tohoto polského literáta je dostatečně známé, napsal několik románů, básnických sbírek a souborů filozoficko-literárních statí. Od roku 1951 žije v exilu a v roce 1981 obdržel Nobelovu cenu za literaturu. Sbírká politických esejí The Captive Mind vyšla původně v roce 1953 a třetí vydání z roku 1985 jen dosvědčuje, že Miłoszovy úvahy jsou platné a životné i po pětatřiceti letech. Eseje byly koncipovány v Paříži v době, kdy nemálo evropských intelektuálů koketovalo s marxismem. Miłosz vyvolal svými názory nevoli, protože odmítl hypnotizující indokrinaci sovětských "filozofů" a rozhodl se odmítnout teror totalitního systému a jeho hypotetickou budoucnost. Současně ale Miłosz si byl vědom nedostatků západoevropského poválečného vývoje a odmítl naivitu a často i zaslepenost nejrozumnějších frakcí antikomunistického hnutí, takže upadl v podezření, že je zakukleným marxistou.

Autor dosti často při rozboru evropské situace poukazuje na Československo, jehož historické a politické podmínky dobře zná. Názorové se hlásí k Janu Masarykovi a jen škoda, že jako exilový básník neměl a nemá silnější hlas v praktickém politickém životě, leccos by dnes mohlo vypadat jinak a nemuseli bychom se setkávat s takovými paradoxy, jako např. vítání Gorbačova v Praze stopadesáti tisíci nadšenými Čechoslováky, pokoušejícími se křísit zkameněliny: Kam jste to došli!

IP

BBC

BRITISH BROADCASTING CORPORATION
CZECHOSLOVAK SERVICE

The Czech and Slovak production teams have vacancies in London. Interested applicants must have Czech and Slovak as their first language, thorough knowledge of English, skill in original writing and good microphone voice. Education to degree level or journalistic experience desirable.

Write for further details within 14 days to Recruitment Office, BBC, P.O. Box 76, Strand, London, WC2B 4PH, England, quoting reference 87.X.3636 and enclose a self-addressed envelope for reply.

PROLUKY

Bohumila HRABALA

/aspoň malá ukážka.../

...Můj muž navrstvil za kamna na oehlý dvě prkna, takové rechy u horké zdi, a zase oba kocouroci i Mánička, měli svoje prkno, nikdy se ta kořata nervala, první prkno si vybral Etánek, po něm Cassius a to poslední zbylo na Máničku, která měla povahu jako Chaplin, obveselovala nejen ty svoje bratry, ale i mne a někdy i sebe samou, byla tak maličká a dojemná, jako byl ve filmech Chaplin. V tomto pořadí se kořata i umývala, nejprve každý sám sebe a potom jeden druhého, jazyčkem, pečlivě s přivřenými výčky, takový krásný kočičí rituál byla ta vzájemná očista, celou hodinu jsem se mohla dívat, jak se ta kořata milují a jak se jazyčky pod krkem omývají... Když se můj muž vrátil z hospody, skoro vždycky s panem Francem, křičeli a hulákali na bicyklech, že je bylo slyšet už z velké dálky, zda jeli z hájenky, lesní hospody, nebo z Hradištka anebo ze Semce, tak pak ještě stáli před vrátky a křičeli kvůli vlhku ve vodě, hddali se o čísla alejů, hddali se tak, jako se hddají opilci... a když pak můj muž vešel, čekávala na něho někdy kořata venku, já jsem spávala tak jako v Libni bez zamykání, nikdy mi nepřišlo, že by nám někdo mohl něco ukrást, dokonce nás přepadnout... a tak můj muž vešel, ohvětil vrdvor... Holčičko, spíš? Nechá tě pozdravovat pan Franc, nechá tě pozdravovat pan hostinský, nechá tě pozdravovat Franta Vorel, dokonce i pan Hamáček tě nechá pozdravovat... když si lehl, opatrně si k němu vyskočil nejprve Etan a pak se tam stulila ta ostatní kořata, po půlnoci, tak jak která kočička chtěla ven, můj muž vstával, vrdvor, pouštěl kořata ven nebo zase dovnitř, nikdy neřekl jediné slovo, jedinou nadávku, protože, jak říkal, jsou to naše děti, a děti když, jsou malý, tak jsou svatý... i když stojí za hovno, říkal můj muž, laureát státní ceny.

FUSION
MUSIC
CLUB

Vas zve na své pořady
KAŽDOU 3. SOBOTU V MĚSÍCI
do
**SOKOLSKÉHO NÁRODNÍHO
DOMU**

na

**497 QUEENSBERRY STR.,
NORTH MELBOURNE.**

Nas příští program
18.7. 87

Happy Birthday !!!

ve kterém oslavíme 1. výročí založení
našeho klubu

Začátek ve 20 hod. Vstupné \$10.00
BUFET B.Y.O.

Prvním českým baletním filmem má být *Sen noci...* režiséra V. Sise. Jde o filmovou podobu taneční fantazie V. Trojana *Sen noci svatojánské*.

Novým předsedou Společnosti bratří Čapků se stal herec Divadla Na Vinohradech V. Fišer.

Sešedesát let se dožil pěvec Přemysl Kočí. Partajni berlíčka mu napomohla až k ředitelování Národního divadla, což nebylo nejšťastnější období pro první českou scénu.

Sto padesát let uplynulo od smrti tvůrce slavného modelu Prahy A. Langweile.

První mezinárodní festival pantomimy se v červnu konal v Mariánských Lázních.

Samá chvála se píše o nové hře Jiřího Suchého *Vetešník v pražském Semaforu*. Hra byla původně napsána pro finské /! / publikum a je jakousi hloubkovou exkurzí až k českému poetismu. Kritika především oceňuje perpektivní javištní souhru J. Suchého s J. Molavcovou.

O pamětech Bohumila Hrabala jsem psali již dokonce dvakrát, dnes přinášíme na jiném místě ukážku. Informovali jsme i o tom, že práce /mimoходом vydaná současně ve třech exilových nakladatelstvích a v pražské edici Petlice! / vynesla spisovateli krajní nelásku úřadů, spojenou mj. i s policejními výsledky. Nemůžeme se tedy vynadivit zprávě pražských novin, podle níž byl Hrabal právě přijat za člena Svazu českých spisovatelů.

V Brně se konal druhý ročník soutěže tanečníků - stepařů. Tanec je znám od roku 1840 a v Československu se jím zabývá na 300 tanečnicků v 15 klubech.

Dechové kvinteto Academia z Prahy vystupovalo v rakouském Salcburku.

V mezinárodní písňové soutěži Bratislavské lyry 87 zvítězila lotyšská zpěvačka L. Vajkuleová, druhá byla západní Němka Nicole a bronzovou lyru si odnesl Oalibor Jenda.

Houslista Václav Hudeček to svého času politicky neměl nijak dobré, protože utčil památku Jana Palacha, a doslova ho zachránil David Oistrach, když si vymínil, že na Pražském jaru vystoupí pouze tehdy, bude-li tam taky Hudeček. V. Hudeček zůstává věrný hudebnímu nakladatelství Panton, pro které nahrál prakticky celý romantický houslový repertoár. Hudečkova profilová deska nedávno dosáhla nákladu 50,000 kusů, což se u vážné hudby považuje za pozoruhodný úspěch.

Unie českých pěveckých sborů sdružuje více než 15,000 amatérských pěvců.

Americký film "Den poté", ličící hrůzy nukleární války, uvedla ve svém programu sovětská televize. Protože program sovětské televize je vysílán i pro území Československa, viděli snímek i mnozí čs. diváci. Film byl naprosto určitě prostíhán, nicméně i tak spěchalo Rudé právo varovat před některými "antikomunistickými" pasážemi, které tam prý musely být vsunuty na přímý nátlak Pentagonu. To se tedy podívejme.

Karikaturisté Barták, Holý, Renčín, Jiránek, Neprakta a další vystavovali ve Vrchlabí své práce s krkonošskou tematikou. Dost smutný humor vzhledem k tomu, jak Krkonoše utrpěly zamčením ovzduší.

Videostudio Společnosti pro vědy a umění dokončilo padesátiminutový videofilm "Čs. výtvarní umělci v exilu". Režisérem je J. Bernard, hudební improvizace V. Vytvar, moderátory reportáže jsou E. Purgina a V. Škutina. V současné době J. Bernard dokončuje první reportážní dokument z cyklu videoprogramů SVU "Living History" - "Jaroslav Seifert na Západě" a V. Škutina s Rafaellem Kubelíkem začal společnou práci na devadesátiminutovém portrétu "Rafael Kubelík - český kluk a český muzikant."

Minule jsme se zmínili o čerstvých dohadách kolem data smrti Bedřicha Smetany. Zdá se, že šlo jen o planý poplach. Odchylný zápis v evidenční knize ústavu duševně chorých nemá platnost úředního dokladu, která přísluší jen knize zemřelých farního úřadu: a tam je datum 12. května 1884, jak se vždy tvrdilo. Dalším dokladem je autentické písemné svědectví novináře a spisovatele V.V. Zeleného, vydané roku 1894. Zelený spěchal naposledy navštívit umírajícího skladatele, když se však 12. května mezi 4. a 5. hodinou dostal ke Smetanovu lůžku, mohl se už jen poklonit zesnulému. Úvahy o tom, že Smetana zemřel až o den později, jsou tedy zjevným nesmyslem založeným na chybném zápisu jakéhosi lapiducha, pokud už v kanceláři ústavu nevypomáhal rovnou jeden z pacientů.

NA ABC FM

V tomto městci nabízí ABC FM vskutku bohatý výběr z díla českých skladatelů.

Pondělí 6.7. - 14.00 v pořadu "Z Prahy" Dvořákovy Karneval a Sukova Symfonie E dur, Opus 14
 - 16.15 pořad "Z Mannheimu" zahrnuje skladby Jana Stamice a jeho syna Karla
 - 19.30 Benda - Flétnový koncert e moll, úryvek ze Smetanovy Prodané nevěsty a Sukova Fantastické schůzky
 - 20.15 v přímém přenosu koncertu Musica Viva z Melbourne zazní Janáčková Pohádka

Úterý 7.7. - 18.30 Janáčková Sinfonietta v podání Vídeňské filharmonie, kterou řídí Sir Charles Mackerras.

Středa 8.7. - 23.10 kantáta pro sólisty, sbor a orchestr Chudla světla, napsaná v 60tých letech Svatoplukem Havelkou.

Pátek 10.7. - 22.10 z Innsbruckého festivalu koncert Rožmberské kapely, Písně Františkem Pokem, uvádějíci hudbu ze dvora Karla IV.

Úterý 14.7. - 9.10 Vranického opus 31 - Velká symfonie pro mír s Francouzskou republikou.

Čtvrtek 16.7. - 11.20 pořad "Z Československa": Dvořák - předehra Můj domov, Janáček - suita z Lišky Bystroušky a Dvořák - Symfonie č.7 v d-moll, Opus 70.

Neděle 19.7. - 10.00 Smetanova Slavnostní symfonie.

Úterý 21.7. - 23.05 v pořadu Komorní hudba skladby Smetanovy - Vzpomínky na Čechy v podobě polky, Klavírní trio g moll a Z domoviny.

Středa 22.7. - 20.15 ze Sydneyjské opery přímý přenos koncertu Pražského kvarteta - na programu Janáčkův Smyčcový kvartet č.2 "Lísty důvěrné" a Dvořákovy Kvartet As dur, Opus 105

- 23.05 Hanušova Koncertantní symfonie pro varhany, harfu, tympány a smyčce, Opus 31

Sobota 25.7. - skladatelům narozených v Čechách a na Moravě je věnován celý večer. V 19.00 hudba starých mistrů - Vejvanovský, Zach a Zelenka. Ve 20.00 Hudba Mahlerova - Suita ze skladeb Bachových a Symfonie č.9. Ve 22.00 hudba komorní - Janáčkův Smyčcový kvartet č. 1 "Kreutzerova sonáta" a Dvořákovy Sertet A dur, Opus 48 / režisér a hlasatel pořadu si tímto výběrem zpřístupňuje narozeniny, nikomu se však o tom nezmíní.

Neděle 26.7. - 6.00 Dvořákovy Bagatelly, Opus 47 a Klavírní kvintet A dur, Opus 81

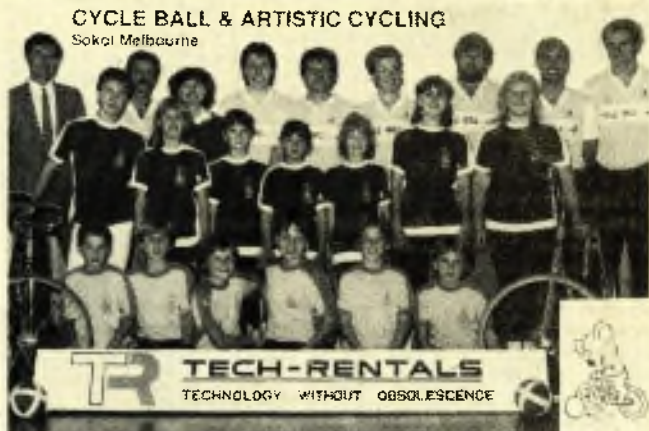
Úterý 28.7. - 23.05 oba smyčcové kvartety Bedřicha Smetany

Pátek 31.7. - 20.15 v koncertu z Holandska Dvořákovy Slovanské tance, Opus 72.

-jk-

CYCLE BALL & ARTISTIC CYCLING

Sokol Melbourne

Jako Víceňák původem se nikdy nenaučil perfektně česky, uznával jen praxi a neskrývané opovrheval všemi teoretiky kopané: Rudolf Vytlačil. Teoretici mu to nezapomněli a dosud jeho tréninkové metody označují za příklad, jak se to dělat nemá. Nedovedou však vysvětlit, že se Vytlačil s čs. reprezentanty dostal do finále MS 1962, s čs. olympioniky získal stříbro v Tokiu 1964, s Bulhary postoupil na MS 1966, s Levskí Sofia a vídeňským Rapidem získal vysněný "double" - tituly v národních ligách i pohárech. Od smrti R. Vytlačila, čs. trenéra světového formátu, uplynulo již 10 let.

Vzpomínáte na promyšleně zlou dezinformaci, že Věra Čáslavská přejela autem vlastní dítě? Bylo to součástí kampaně, která měla zlomit občanskou statečnost bývalé mistryně světa v gymnastice, pocuchat jí nervy. Věra trpěla lživými žvásty, ale nepřestala se chovat slušně. Po 25 letech se nyní znovu podívala do SSSR, kde působila jako rozhodčí při mistrovství Evropy. Na otázku

Pokračování na další straně

PŘEDPLATNÉ

ZDE OOSTŘIHOUT

PANORAMA

35 Massey Street, Doncaster 3108
Victoria, Australia

Šeky laskavě vyplňte pro příjemce: CZECHOSLOVAK PANORAMA

Předplatné:

v Austrálii	12 měsíců.....	\$ 22.00
	24 měsíců.....	\$ 44.00
do zahraničí	lodí	12 měsíců..... \$ U.S. 19.00
	letecky	12 měsíců..... \$ U.S. 24.00

Předplatitelům na Novém Zélandu a Nové Guineji posíláme časopis *letecky*, přičemž účtujeme pouze cenu loďní pošty.

Předplácím si časopis PANORAMA na 12 / 24 měsíců /nehodící se škrtněte/.

Příkládám \$..... na předplatné, případně i tiskový fond /dary na tiskový fond jsou naprosto dobrovolné a používá se jich k zasilání časopisu těm krajanům, kteří si předplatné nemohou dovolit - zejména Čechům a Slovákům v hostelech, evropských uprchlických táborech atd./

Jméno, adresa /čitelně/.....

..... Podpis, datum.....

časopisu Sovětskij sport, jaké vlastnosti má mít gymnastka, odpověděla: "Bát se - to zná každý bez výjimky. Nevěřte nikomu, kdo tvrdí opak. A pokud jde o ty vlastnosti, jsou stejné, jakými by měla disponovat každá moderní žena: rozhodnost, intelekt, vůle... a ženskost."

Slavnostním letem balónu z Brna do Slavkova se připomínalo, že právě tam v roce 1784 Tadeáš Haenke prováděl vůbec první pokusy s balónovým létáním v českých zemích. Pozorní čtenáři knihy M. Ciglera "The Czechs in Australia" vědí, že tentýž T. Haenke se r. 1793 stal prvním Čechem, který se objevil v Austrálii /Ciglerovu knihu si můžete objednat v redakci Panorámy - viz inzerát na str. 8/.

Arménec Emmijan dosáhl ve skoku dalekém výkonu 886 cm a zůstal tak jen 4 cm za legendárním výkonem Beamona z roku 1968, který je stále označován za skok do 21. století.

Čechoslováci již podruhé získali Světový pohár tenistů, když ve finále porazili USA 2-1. Hrál se v západoněmeckém Düsseldorfu před vyprodaným hledištěm. Mečíř - McEnroe 7-5, 2-6, 2-1 /skreč ve prospěch Mečíře/: ve třetím setu si McEnroe neustálými protesty vykoledoval nejdříve napomenutí, pak trestný bod a konečně odešel z dvorce, za což byl diskvalifikován; nemohl tak později nastoupit ani v rozhodující čtyřhře. Šrejber - Gilbert 4-6, 7-5, 4-6; dramatický souboj, Šrejber prý měl potíže se zraněnou nohou. Mečíř, Šmíd - Gilbert, Seguso 6-3, 5-1: hladké vítězství bez problémů.

V českých zemích je v současnosti 3300 tenisových dvorců, což naprosto nepostačuje.

Bayern Mnichov - FC Porto 1-2 /1-0/: finále PMEZ se hrálo ve Vídni. Němci byli horkými favority, Portugalci však dokázali, že jejich postup až do finále nebyl žádnou náhodou. Dobrý fotbal. Branky: 25. Kögl 1-0, 78. Madžer 1-1, 80. Jaury 1-2. Přihlíželo 60,000 diváků.

J. Železný v oštěpu - 87.66 m! Po vynikajícím čs. rekordu, o kterém jsme už psali, tak Železný hodil světový rekord! Stalo se v Nitrě.

DRUHÁ STRANA PŘEDPLATNÍHO LÍSTKU

Můj vzkaz redakci PANORÁMY:

Pokud víte o někom, komu bychom mohli nezávazně poslat vzkazové číslo, uveďte zde laskavě jeho adresu:

Dánsko - Československo 1-1 /1-0/: kvalifikace na mistrovství Evropy v kopané. Remíza je spravedlivým obrazem toho, co se dělo na hřišti, a znamená, že čs. tým si uchoval naději na postup, přestože Dánové mají ve skupině stále o bod víc. Branky: 17. Mølby 1-0, 49. Hašek 1-1. Dobře řídil Ital Pieri, 46,000 diváků. V utkání jedenadvacítce zvítězili Čechoslováci 1-0 brankou Bittengala.

Ve 40. ročníku tzv. Závodu míru zvítězili cyklisté vých. Německa a v jednotlivcích Ampler. Čechoslováci byli v družstvech až sedmí a v jednotlivcích dopadli neméně hanebně: trenér K. Haťapka za to vzápětí zaplatil hlavou.

Finálová střetnutí mezinárodního mistrovství Francie v Paříži: Lendl - Wilander 7-5, 6-2, 3-6, 7-6, Grafová - Navrátilová 6-4, 4-6, 8-6.

Finsko - Československo 0-2 /0-1/: olympijská fotbalová kvalifikace. Branky: 43. Skuhravý, 59. Fiebert. Hrál se v městě se strašlivým jménem Känekoski před pouhými 400 diváky.

Dukla Praha připsala na své konto již 24. titul mistra Československa v házené.

Řeční basketbalisté se senzačním způsobem stali mistry Evropy, když se vůbec poprvé probojovali do finále. V souboji o titul porazili SSSR po prodloužení 103-101 /41-42, 86-86/. Čechoslováci skončili až na 8. místě.

Nečekaným vítězem dvouhry na mezinárodním mistrovství Československa tenistů se stal 19letý Petr Korda z pražské Slavie.

I. ČS. FOTBALOVÁ LIGA:

26. kolo: Slavia - Plzeň 5-1, Ostrava - Dukla 5-0, Budějovice - Vítkovice 1-2, Prešov - Bystrica 3-0, Cheb - Nitra - 3-0, D. Streda - Olomouc 1-0, Žilina - Trnava 2-1, Sparta - Bohemians 3-0.

Vítězstvím nad klokany si Sparta zajistila letošní mistrovský titul. Letná slavila a trenér Ježek létal nad hlavy. Sparta tentokrát v lize neměla konkurenci.

27. kolo: Dukla - Slavia 0-2, Ostrava - Budějovice 2-0, Trnava - Prešov 2-1, Olomouc - Žilina 3-3, Plzeň - Cheb 3-2, Bystrica - Sparta 2-1, Nitra - D. Streda 2-1, Bohemians - Vítkovice 1-2.

28. kolo: Sparta - Trnava 3-0, Budějovice - Bohemians 1-2, Prešov - Olomouc 2-0, Žilina - Nitra 2-0, D. Streda - Plzeň 2-1, Vítkovice - Bystrica 1-1, Cheb - Dukla 1-1, Slavia - Ostrava 5-3.

29. kolo: Slavia - Budějovice 6-0, Ostrava - Cheb 5-2, Dukla - D. Streda 1-4, Olomouc - Sparta 3-3, Plzeň - Žilina 1-1, Nitra - Prešov 5-0, Trnava - Vítkovice 0-2, Bystrica - Bohemians 1-1.

30. kolo: Sparta - Nitra 5-0, Žilina - Dukla 3-3, Vítkovice - Olomouc 3-0, Bohemians - Trnava 3-2, Budějovice - Bystrica 2-2, Prešov - Plzeň 3-1, Cheb - Slavia 1-0, D. Streda - Ostrava 1-2.

Sparta se zajištěným titulem zakončila ligu v uvolněném tempu. O tom, kdo doprovodí Budějovice na cestě z první ligy, se však rozhodovalo až v posledním kole. Čeká to tedy na Plzeň.

Tohle je tedy závěrečná tabulka I. čs. fotbalové ligy:

KONEČNÁ TABULKA LIGY 1986/1987

1. Sparta Praha	18	8	0	63:17	42	8. Dukla Praha	11	0	11	37:47	30
2. Vítkovice	16	5	0	48:29	37	10. D. B. Syst.	10	5	12	33:48	28
3. Bohemians	13	0	0	58:42	35	11. Sp. Trnava	12	3	15	61:32	27
4. Dn. Streda	13	5	0	44:35	34	12. ZVL Žilina	11	5	14	33:51	27
5. B. Ostrava	13	7	18	55:30	33	13. T. Prešov	11	4	15	37:51	26
6. RH Cheb	13	0	11	55:30	32	14. SKS Olomouc	9	7	14	41:48	25
7. Slavia Praha	13	5	12	53:34	31	15. Škod. Plzeň	0	7	15	37:51	23
8. Pl. Nitra	12	0	12	47:43	30	16. D. Č. Buděj.	0	4	10	24:50	20

UNÁSV...

SOUTH AUSTRALIA

Minule jsme v této rubrice oznámili vystoupení ade-
laidských ochotníků v Melbourne s představením hry
"Čert a Káča". Představení se bohužel nekonalo. Pan
P. Václavík nám k tomu poslal dopis, kde vysvětluje,
že jedna z hlavních představitelk musela narychlo
odjet do Kanady, potíže měl i další z účinkujících,
nicméně pisateli se podařilo sehnat zázsky. Jak vy-
plývá z dopisu, hlavní příčinou zrušení divadelního
představení však byly dohady uvnitř Čs. klubu v Ade-
laide, které vyvrcholily vyloučením pana Václavíka.
Z tónu sdělení je zřejmé, že s tím pan Václavík hlu-
boce nesouhlasí. Panoráma se necítí oprávněna zaují-
mat stanovisko k vnitřním problémům naší krajské
organizace v Adelaide, považujeme však za svou povin-
nost informovat o vysvětlení pana Václavíka, protože
jsme představení oznámili.

VICTORIA

Velmi potěšitelná zpráva z Melbourne: Sokolský národ-
ní dům zaplacen beze zbytku! Když roku 1983 dosahoval
dluh výše 60,000 dolarů, odhadovalo se, že při vyso-
kých úrocích se bude splácet ještě po dalších 9 let.
Nicméně cílevědomou prací výborů, které se jen nepatrně
měnily, a pochopením členů, dary, členskými příspěvky

Oznamujeme smutnou zprávu, že zemřel pan
ING. JOSEF SRB
z Melbourne ve věku 55 let.
Přátelé

V HORÁCH

už bude pozdě uvažovat o skutečně prvotřídní výstroji!
Vaše cesta za sněhem proto musí začít u

* Snow-Ski *

kde najdete vše, co z pobytu na horách udělá velký zážitek.
NABÍZÍME EXKLUZIVNÍ ZBOŽÍ Z EVROPY * VAŠE LYŽE DOKO-
NALE A RYCHLE OPRAVÍME * PŮJČUJEME KOMPLETNÍ LYŽAŘSKOU
VÝZBROJ A VÝSTROJ, NOSIČE LYŽÍ NA AUTA I SNĚHOVÉ KETÉZY
Na skladě máme i vše, co potřebujete pro pěší výlety do buše

SNOW - SKI PTY. LTD.

Tooronga Village Shopping Centre
Hawthorn East, Vic. 3123 /shop 25/
Telefon 20-7437

nebo

68 Whitehorse Rd., Balwyn, Vic. 3103
Telefon 817-4683

Chtějte mluvit s Pepou BLAHOVCEM - při výběru prvotříd-
ního materiálu Vám odborně poradí Robert ŽALLMANN, dvoj-
násobný mistr Československa ve sjezdovém lyžování!

KACHLIČKY

pokládají Jirka a Milan.

PODLAHY - KOUPELNY - KUCHYNĚ - ZÁCHODY

Cena a kvalita - spokojenost vždy zaručena

Telefon /prosíme pouze večer/ /03/ 817-4472

a nakonec i bezúročnými půjčkami členů i nečlenů
se podařilo dobu splácení podstatně zkrátit. Blahopřá-
ní melbournským ze všech částí Austrálie - jistě beze
zbytku zasloužené!

Nejbližší program v Sokolském národním domě, 497 - 499
Queensberry St., Nth. Melbourne:

12. července od 12.30 - VALNÁ HROMADA JEDNOTY

18. července od 8.00 - Fusion Music Club slaví naro-
zeniny /viz zvláštní inzerát/.

Zájemci o REKREAČNÍ FOTBAL - každou neděli od 10 do
12 hodin - volejte /03/ 568-7248!

S hlubokým zármutkem jsme se dozvěděli, že začátkem
června v Melbourne neočekávaně zemřel ve věku 65 let
pan

WALTER JOCKEL,

velký vlastenec a člen Československé obce legionářské
v zahraničí, jednoty Melbourne.

Ať je mu australská zem lehkou.

Výbor ČSOL Melbourne

Oznamujeme všem přátelům a známým smutnou zprávu,
že dne 17. června 1987 po těžké nemoci ve věku
71 let zemřel pan

RUDOLF KIMLA,

bývalý kapitán Československé armády.

Rudolf Kimla byl dlouholetým pracovníkem Českého
ochotnického divadla a členem Čsl. národního sdružení
v Melbourne.

Čest jeho památce!

Thea Kimlová a přátelé

LEKCE LYŽOVÁNÍ na Mt. Bulleru

každou neděli v zimní sezóně pro Vás po předchozí
domluvě připraví Robert ŽALLMANN, dvojnásobný mistr
Československa ve sjezdovém lyžování.
Volejte během týdne: /03/ 20-7437 /v prac. době/
/03/ 531-8735 /večer/

TÝDENNÍ LYŽAŘSKÝ KURS na Mt. Bulleru

od 19. 7. do 24. 7. pro děti od 8 do 16 let
jako každý rok pořádají: Blanka /03/ 569-7551
Zdena /03/ 531-9516

POBYT NA HORÁCH - Zimní sezóna začala 8. června
o "dlouhém víkendu" /Queen's Birthday/. Ubytování
s ústředním topením a možností příjemného společ-
ného posezení v lovecké hale.
Srdečně Vás zve Jaroslav KANTA.
Telefon: /057/ 57-24-78 /pouze večer od 8 do 10 hod./
Poštovní spojení: P.O. SOUTH TAWONGA, Vic. 3698

Z DOPISŮ

Využívám volného času na zájezdu do Berlína, abych Vám konečně odpověděl... Návštěvu Austrálie už tento rok asi nestihnu. Spíš určitě. Ale příští prázdniny, jestli nějaké budou, tak to bych si dal říct, jestli ještě budu.

P. LANDOVSKÝ, Rakousko,
r.č. Záp. Berlín

Pozn. redakce: Pavla Landovského v Austrálii uvidíme rádi kdykoli.

Jsem nově přichozí do Austrálie - o to více nás zajímají informace o Československu a o životě venku... Měli jsme možnost se seznámit s různými tiskovinami, mimo jiné s prvním číslem Vašeho měsíčníku Panoráma. Pokud se jeho kvalita za tu dobu nezhoršila, měli bychom zájem se stát předplatiteli.

M. PETRICEK, S.A.

Děkuji Vám za první rok zajímavého čtení v Panorámě. Gratuluji k Vašemu prvnímu výročí a těším se na další čísla.

A. HÜBSCHMANN, Vic.

Hodně úspěchů i nadále! A co trochu poezie...?

V. ŠVECOVÁ, N.S.W.

Pozn. redakce: Na všech novindijských školách kolem zeměkoule se studentům žurnalistiky vtlouká do hlavy, že chtějí-li se dožít pokročilejšího věku, musí se vyvarovat zmínky o zdražujících létech a otiskování poezie. Ale to není hlavní důvod, proč jste zatím v Panorámě našli jen pár básniček: podívejte-li se po všech reportážích - zpravodajských časopisech, a to chce Panoráma být především, zjistíte, že vesměs nejsou tím nejlepším místem pro publikování poezie. Tedy to nedělají. Poezie patří do časopisů, od kterých právě to očekáváte - a i v exilu jsou specializované periodika, která takovou práci dělají dobře. Mimoto mnohá erilová nakladatelství nabízejí špičkově práce našich básníků. My v Panorámě sáhneme po poezii především tehdy, budeme-li recenzovat nějakou knihu básní - a to se již stalo - a pak při příležitostech opravdu výjimečných, slavnostních.

Když hraje Cash třeba proti Mečiřovi, komu fandit? Nebo ve fotbale, bude-li Československo hrát proti Austrálii - kdo budou "naši"? Brát či nebrat v úvahu politické souvislosti?

A. NOVÝ, N.S.W.

Pozn. redakce: To je ve skutečnosti zatraceně složitá otázka. Ale někdy se nad tím můžeme zamyslet. Třeba spolu s Vámi - našimi čtenáři. Chcete-li, napište nám názor, bude vítán.

PŘEDPLATNÉ ZAPLACENO...?

Již od \$1,530

letenka do Austrálie a zpět pro návštěvu Vašich příbuzných!

Poradím Vám s vyřazením všech formalit spojených s pozváním, zajištěním cesty kamkoli do celého světa!

Chtějte mluvit s Jiřím Sedláčkem:

V úterý a pátek od 10 do 17 hodin -
311 Latrobe St., Melbourne, Vic. 3000
Tel.: /03/ 57-94-54

... a kdykoli mimo uvedenou dobu Vám s čímkoli rád poradím na telefonním čísle /03/ 876-8964!

ODRA TRAVEL

HLEDÁME SE

Ráda se seznámím s inteligentním mužem přiměřeného věku, aktivním, optimistou, který má zájem o cestování a rekreační sport - plavání, lyžování - a o vzájemný hezký vztah, pomoc a toleranci, příjemnou, teplou domácí pohodu. Jsem Češka 49/168 cm a těším se na odpověď. Zn.: Melbourne a okolí.

č. 12/87

Lékaře MUDr. Michaela GÜNSBERGA z Austrálie hledá Petr Chudožilov ze Švýcarska. Informace do redakce Panorámy.

č. 13/87

37 let mladý mužský z Melbourne hledá ženu do 37 let s podobnými zájmy a nestárnoucím pohledem na /společný?/ život. Jsem vysokoškolák, nekuřák, nepiják, mám rád děti, rodinný život, kulturu, humor, sport a život v přírodě. Mám 10letého syna - a tak i dítě vítáno.

č. 14/87

PŘÍLEŽITOST DOBRÉHO VÝDĚLKU V OBORU AMERICKÉ KOSMETIKY!

Předchozí praxe není nutná - poradíme a vše vysvětlíme! Výborná procenta zisku!

Informace po 7.00 večer - tel.: /03/ 758-5957

Můžete mluvit český nebo slovensky!

Český lékař

Dr. Josef LOVELL

81 John St., Cabramatta /Sydney/, NSW 2166
/v arkádě vedle pošty, blízko nádraží/

Hodiny: pondělí - pátek 9.30 ráno - 7.00 večer
sobota 9.30 ráno - 12.00 /poledne/

Telefon: /02/ 7286595

PROSÍME ČTENÁŘE, aby k zaslanému textu drobných inzerátů pro rubriky HLEDÁME SE a OZNAKOVATEL rovnou přilili zálohu \$ 5, čímž nám velmi usnadní práci. Děkuje.

OPTICKÝ ZÁVOD

L & G PERGL

220 Lygon St., Carlton,
Victoria

Tel.: /03/ 663-6242

Slevy čtenářům Panorámy!

ČESKÉ ŘEZNICTVÍ A UZENÁŘSTVÍ MALVERN CONT. BUTCHERS

nabízí velký výběr pravých českých uzenin
— a všech druhů masa! —

*Naše výrobky jsou připravovány
bez mouky, konzervačních přísad a barviv!*

79 Glenferrie Rd., Malvern, tel.: 508-1078 a 509-9990

Na Vaši návštěvu se těší Franta, Lída a všichni další zaměstnanci.